

Szatmár Leader Közhasznú Egyesület

4900 Fehérgyarmat, Kossuth tér 40.

Tel: +36303750247

E-mail: leader.szatmar@gmail.com

Honlap: www.szatmarleader.hu

HELYI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA 2014-2020

TERVEZET

2016. február

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló.....	4
1.A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása a Vidékfejlesztési Program és az EU2020 céljaihoz	5
2. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata	7
3. A Szatmár Leader Helyi Akciócsoport HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása.....	9
4. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése.....	11
4.1 Helyzetfeltárás.....	11
4.1.1. Térszerkezeti adottságok	11
4.1.2. Környezeti adottságok	11
4.1.3. A társadalom állapota	12
4.1.4.Gazdasági környezet.....	13
4.1.5. Kultúra és turizmus	14
4.2. A 2007-2013-as HVS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések	15
4.3 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások	16
4.4. SWOT elemzés	18
4.5. Fejlesztési szükségletek azonosítása:	21
5. Horizontális célok.....	23
5.1. Esélyegyenlőség	23
5.2. Környezeti fenntarthatóság.....	24
6. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása.....	24
7. A stratégia beavatkozási logikája:	25
7.1 A Helyi Fejlesztési Stratégia jövőképe.....	25
7.2 A stratégia célhierarchiája	26
8. Cselekvési terv	28
8.1 Az intézkedések leírása	28
8.2 Együttműködések	49
8.3. A stratégia megvalósulásának szervezeti és eljárási keretei.....	50
8.4. Kommunikációs terv	52

8.5. Monitoring és értékelési terv	53
9. Indikatív pénzügyi terv.....	53

Vezetői összefoglaló

Az egyesületnek 53 település a tagja, melyek 2 kistérséghez, a Fehérgyarmati és a Mátészalkai térségekhez tartoznak. Az egyesület 2008. március 13-án alakult, akkor még 75 település (280 tag) részvételével, mely 53 településre (110 tag) csökkent 2015 szeptember hónapban.

A Szatmár LEADER Közhasznú Egyesület irodája 2015 decembere óta Fehérgyarmaton a Kossuth tér 40. szám alatt található. Az épület lehetőséget biztosít a közgyűlések, tervezői munkacsoport ülései, valamint a munkacsoport megbeszélései számára is. Az iroda a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósítása alatti feladatokat egy - valamennyi, a munkavégzéshez szükséges eszközzel felszerelt-irodában látja el. Az iroda ügyfélfogadási rendje megtalálható az egyesület honlapján, de előzetesen egyeztetett időpont alapján ezen kívül is tudják fogadni az ügyfeleket.

A munkaszervezet jelenleg 2 fős létszámú, a munkaszervezet vezetője és az adminisztrátori/ügyintéző is felsőfokú végzettséggel rendelkezik. A munkaszervezet tagjai már az előző időszak tervezési feladataiban és azok megvalósításában is részt vettek, így kellő tapasztalattal rendelkeznek a stratégia megvalósításában is.

A stratégia átfogó célja a turizmus fellendítése, a jövedelemszerző képesség fokozása, a népességmegtartó erő növelése a Szatmárban. Támogatni kell a helyi mikro-, kisvállalkozásokat, a falusi, és vízi turizmus térségi fejlődését, szálláshelyek minőségi fejlesztését, a helyi hagyományok ápolását. Ugyanakkor támogatni szükséges a természeti és kulturális örökség fenntartását, a falvak fejlesztését szolgáló programokat, a helyi szolgáltatások korszerűsítését.

A civil szervezetek, vállalkozók és állami szervek közötti együttműködés és integráció olyan szintjét szükséges elérni, amely lehetővé teszi az egyéni és közösségi kezdeményezés ösztönzését és támogatását a térség gazdasági és társadalmi fejlődése érdekében.

A Helyi Fejlesztési Stratégia az alapja a 2014-2020-as pályázati időszakban a LEADER vidékfejlesztési források felhasználásának. A LEADER program az Európai Unió vidékfejlesztési politikájának része, melynek célja a vidéki gazdaság fejlődése érdekében tett intézkedések összekapcsolása. A program egyedisége abban áll, hogy a LEADER helyi igényeket elégíti ki, a helyi adottságoknak, lehetőségeknek megfelelően. Amennyiben a stratégia megfelel az európai uniós és a hazai jogszabályoknak, akkor **664,7 millió forint fejlesztési forrást használhat fel** a stratégiában megfogalmazott célok elérése érdekében.

1. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása a Vidékfejlesztési Program és az EU2020 céljaihoz

A Helyi Fejlesztési Stratégia elsősorban a helyi igényekre épülő fejlesztési lehetőségeket tartalmazza, azonban fontos a nagyobb léptékű, komplex tervezési programokhoz, megállapodásokhoz is kapcsolódjon és elősegítse az abban foglalt célok elősegítését is.

A stratégia elkészítése során fontos szempont volt hozzájáruljon az EU2020 stratégiához, a Partnerségi Megállapodáshoz és a Vidékfejlesztési Program céljaihoz.

Helyi Fejlesztési Stratégia specifikus céljai:

- A térség turisztikai kínálatának vonzóbbá tétele
- A vidéki térség alapszolgáltatásainak fejlesztése
- A szatmári térség kulturális és természeti örökségének, hagyományainak bemutatásához és megosztásához szükséges infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztése, társadalmi összefogás
- A helyi vállalkozások fejlesztése

Helyi Fejlesztési Stratégia intézkedései:

- Szatmár turisztikai programcsomag kialakítása- gasztronómia
- Szatmár turisztikai programcsomag kialakítása- kultúra
- Meglévő szálláshely fejlesztése szolgáltatásbővítéssel
- Természetes fürdőhely létrehozása, meglévő fürdőhely fejlesztés
- Új üdülőház létrehozása
- Szatmár térségének népszerűsítése, marketingtevékenysége
- Köztemető fejlesztése
- Szatmár irodalmi kultúrájának bemutatása
- Települési értéktár létrehozása
- Népi hagyományok felelevenítése
- Helyi szintű gasztronómiai minősítő rendezvények
- Helyi termékek feldolgozásához kapcsolódó szemléletformáló ismeretterjesztés
- Helyi termékek gyártásának támogatása
- Szatmár mintabolt kialakítása valamely megyeszékhely belvárosában

A KSK rendelet kimondta, hogy az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó uniós stratégiához (EU2020) való hozzájárulás érdekében az Európai Strukturális és Beruházási alapok támogatásait korlátozott számú közös tematikus célkitűzésre kell összpontosítani. A KSK rendelet 11 célkitűzést fogalmaz meg, ezt a 11 célkitűzést kell szolgálnia az az összes uniós forrásnak, így a HFS céljainak és intézkedéseinek is a célkitűzések valamelyikének megvalósulását kell célozniuk.

A HFS kapcsolódási pontjai a KSK rendelet tematikus céljaihoz:

- A kis- és közepes vállalkozások versenyképességének fokozása: 4. specifikus cél (13. felhívás)
- A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem: 3. specifikus cél (12. felhívás)
- Beruházás az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba: 3. specifikus cél (12. felhívás)

A HFS kapcsolódási pontjai a Partnerségi Megállapodás prioritásaihoz:

- A gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása: 1. specifikus cél (1., 2., 5., és 6. felhívás); 4. specifikus cél (13. felhívás)

A HFS kapcsolódási pontjai az EMVA rendeletben meghatározott prioritásokhoz és fókuszterületekhez:

- 3. Prioritás: az élelmiszerlánc szervezésének – többek között a mezőgazdasági termékek feldolgozásának és forgalmazásának, az állatjólétnek és a mezőgazdaság terén alkalmazott kockázatkezelésnek – az előmozdítása
  - o 3A fókuszterület: az elsődleges termelők versenyképességének javítása, mégpedig azáltal, hogy megfelelőbb módon integrálják őket az agrár-élelmiszeripari láncba a minőségrendszerek révén, a mezőgazdasági termékek értékének növelése, valamint a helyi piacokon, a rövid ellátási láncokban, továbbá a termelői csoportokban és szervezetekben és a szakmaközi szervezetekben folytatott promóció: 4. specifikus cél (13. felhívás)
- 6. Prioritás: a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben, különös tekintettel a következő területekre:
  - o 6A fókuszterület: a diverzifikálásnak, kisvállalkozások alapításának és fejlesztésének, valamint a munkahelyteremtésnek a megkönnyítése: 4. specifikus cél (13. felhívás)

A HFS kapcsolódási pontjai a VP LEADER intézkedésének céljaihoz:

- a vidéki térségekben a gazdasági aktivitás mikro-szintjének fenntartása (helyi termékek és szolgáltatások): 3. prioritás (11. felhívás); 4. prioritás (13., felhívás)
- a vidéki térségekben a lakosság humán közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának, illetve azok elérésének előmozdítása: 2. prioritás (7. felhívás)
- a vidéki térség, mint vállalkozási tér, lakóhely és turisztikai vonzóképeségének erősítése: 1. prioritás (1. 2., 3., 5. felhívás)
- a helyi közösségek tagjai egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek erősítése: 3. prioritás (8., 9., 10., 11., 12. felhívás)

2. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

A Szatmár LEADER Közhasznú Egyesület 2014-2020 időszakra való felkészülését, tervezését már a 2014-es év folyamán megkezdte. A stratégia tervezése során beépítésre kerültek az előző időszak megvalósításának tapasztalatai.

Az előkészítésben részt vevő tervezői csoport 12 főből áll, melyben az önkormányzatok, a civil- és a vállalkozói szféra is képviselteti magát az alábbiak szerint: a közszférából 3 fő, a civil szférából 5 fő és a vállalkozói szférából 4 fő került kiválasztásra.

2014 év végén az egyesület fórum keretében tájékoztatást tartott a vállalkozás- és gazdaságfejlesztés lehetőségeiről az érintettek számára.

A stratégia előkészítése a 2015 októberében tartott tájékoztató fórummal kezdődött. A résztvevők tájékoztatást kaptak a vidékfejlesztési lehetőségekről, a LEADER program prioritásairól, valamint a Szatmár LEADER térség, fejlesztési lehetőségeiről. A stratégia előkészítéséhez kapcsolódóan, projektötletek benyújtására hívták fel a résztvevők figyelmét, melyre technikailag 1 db egységesített adatlapon volt lehetőség.

2015 december elején került sor a Tervezési Munkacsoport első ülésére, melynek keretében a fejlesztési szükségletek és lehetőségeket egyeztették a megjelentek, valamint ismertetésre kerültek a HFS elkészítésének főbb mérföldkövei.

A projektötletek gyűjtése során 59 db projektötlet érkezett be a munkaszervezet fehérgyarmati irodájába. Ezek rögzítése megtörtént egy összefoglaló táblázatban, a 2015. december 09-i TMCS

ülésén pedig a javaslatok kerültek értékelésre a tervezői munkacsoport tagjai részéről. Az összesítés lehetőséget ad arra, hogy a fejlesztési ötletek hogyan kapcsolódnak más operatív programokhoz.

A Tervezési Munkacsoport megtartotta a második ülését 2016. január 22-én, melyen a munkacsoport által a beérkezett javaslatok áttekintésére került sor. Az igénylésekben összesen 2,8 milliárd forint támogatási összeg szerepelt. Gazdaságfejlesztést 26 projekt érint, 804 millió forint összegben. A fennmaradó közel 2 milliárd forint nem gazdaságfejlesztési eredmények elérését célozza.

A minél szélesebb körű bevonás érdekében 2016. január hónapban az illetékes önkormányzatok által ismét megkeresésre kerültek az érintettek, hogy további projektjavaslatokat nyújtsanak be.

A tervezői munkacsoport tagjai elkészítették a SWOT analízist, megjelenítve a térségi erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket, veszélyeket. Erre alapozva meghatározták a célokat, a fejlesztési irányvonalakat, a célterületeket és az intézkedéseket is. A fórumokon, egyeztetéseken valamint a Tervezési Munkacsoport ülésein felvetett ötletek, javaslatok beépítésre kerültek a stratégiába.

A stratégia első verziójának elfogadására 2016. február hónap folyamán kerül sor a Szatmár LEADER Közhasznú Egyesület taggyűlése által.

Fontos volt már a tervezés során, hogy minél szélesebb, leendő kedvezményezett célcsoporthoz eljussanak az információk, így biztosítva a stratégia alkalmazkodását a helyi igényekhez.

Alkalmazott kommunikációs csatornák a minél szélesebb körű nyilvánosság biztosítása érdekében:

- fórum: célja a lakosság szóbeli tájékoztatása, az észrevételek, esetleges kérdések megtárgyalása, a javaslatok felvetése.
- honlap: az egyesület honlapján keresztül (<http://www.szatmarleader.hu/>) folyamatosan tájékoztatást nyújt az érintettek részére a pályázati információkról, a stratégia aktuális állásáról, a kapcsolódó rendezvényekről. Információkat szerezhetnek a más forrásból finanszírozott támogatásokról, a felhívásokról szóló híreket is megtalálják a honlapra látogatók. Külön menüpontban („HFS 2015”) kifejezetten a 2014-2020 időszak stratégiájával kapcsolatban kaphatnak információt a honlapra látogatók.
- Facebook: mivel a közösségi háló az egyik legtöbbször által használt felület, így az egyesület is létrehozta a saját oldalát: <https://www.facebook.com/szatmarleader/>
A közösség tagjai értesítéseket kapnak az aktuális információkról, a hírekről, az iroda tevékenységéről, az események, ülések időpontjairól.
- személyes kapcsolattartás: az egyesület minden munkanapon tart ügyfélfogadást a munkaszervezet irodájában, továbbá a rendezvények biztosítanak lehetőséget a személyes

kapcsolattartásra (szakmai rendezvények, fórumok, konferenciák, szakértői egyeztetések, egyesületi taggyűlések, tervezői munkacsoport ülései).

A munkaszervezet dolgozó köre a stratégia tervezése során/alatt folyamatos konzultációs lehetőséget biztosított a munkaszervezet irodájában.

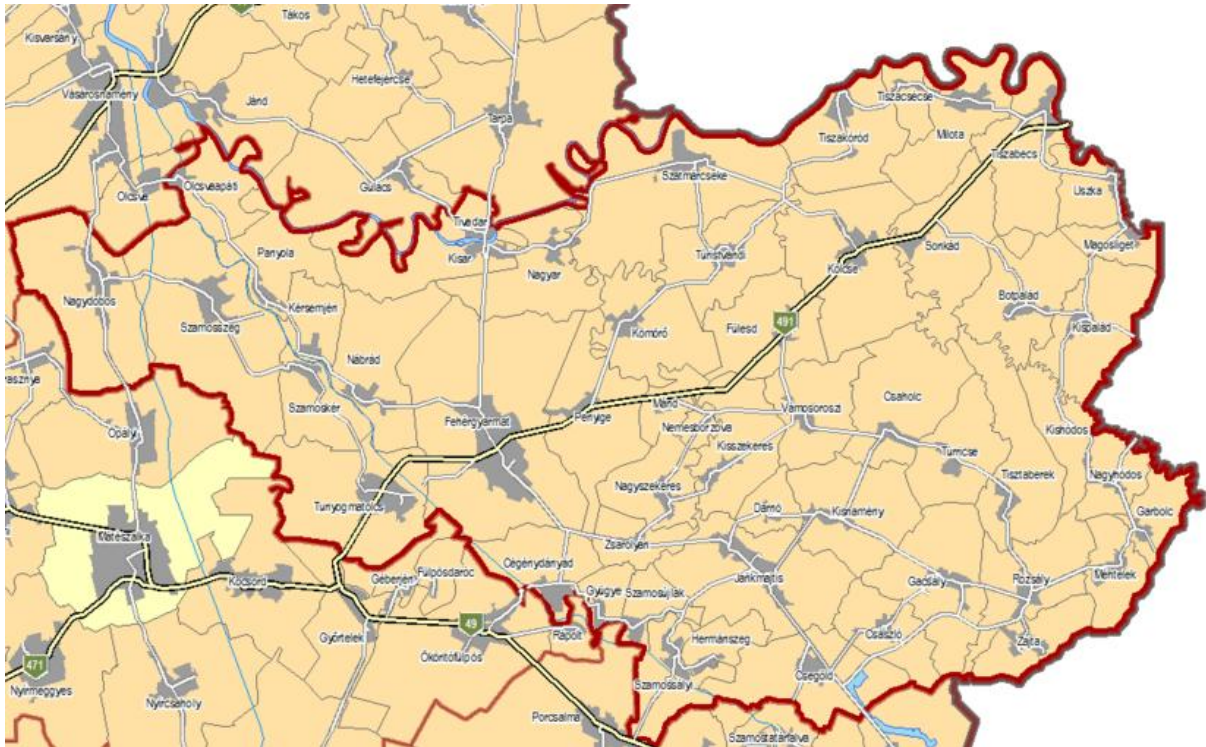
A Helyi Fejlesztési Stratégia végleges verziója várhatóan 2016. március hónap végéig fog elkészülni, amely az Irányító Hatóság által kiadott útmutatás alapján kerül véglegesítésre.

3. A Szatmár Leader Helyi Akciócsoport HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása

Az EMVA társfinanszírozású intézkedések Irányító Hatóságának az 5/2014. (II. 6.) számú közleménye alapján lebonyolított előzetes regisztráció alapján, a Szatmár Leader Közhasznú Egyesület a 2014-2020-as EU programozási időszakban a következő 53 település vonatkozásában tervezi a LEADER program végrehajtását:

Botpalád, Cégénydányád, Csaholc, Császló, Csegöld, Darnó, Fehérgyarmat, Fülesd, Gacsály, Garbolc, Gyügye, Hermánszeg, Jánkmajtis, Kérsemjén, Kisar, Kishódos, Kisnamény, Kispalád, Kisszekeres, Kölcse, Kömörő, Magosliget, Mánd, Méhtelek, Milota, Nábrád, Nagyar, Nagydobos, Nagyhódos, Nagyszekeres, Nemesborzova, Olcsvaapáti, Panyola, Penyige, Rozsály, Sonkád, Szamoskér, Szamossályi, Szamosszeg, Szamosújlak, Szatmárcseke, Tiszabecs, Tiszacsécse, Tizsakóród, Tisztaberek, Tivadar, Tunyogmatolcs, Túristvándi, Túrricse, Uszka, Vámosoroszi, Zajta, Zsarolyán.

A Szatmár LEADER Közhasznú Egyesület tervezési területét képező 53 településből 50 db a fehérgyarmati járáshoz tartozik, 3 település pedig a mátészalkai járáshoz. A tervezési terület földrajzilag az Észak-alföldi Régió keleti részén, Szabolcs – Szatmár – Bereg megyében terül el, a magyar – román és a magyar – ukrán határ mellett helyezkedik el. Az akcióterület összlakossága 43103 fő (www.teir.hu), területe 778,22 km² (www.teir.hu), így a vonatkozó uniós jogszabálynak megfelel. Az akcióterület nagyság és lakosságszám tekintetében is eléri a kritikus tömeget, így a Fejlesztési Stratégia megvalósításához rendelkezésre állnak a szükséges erőforrások, ugyanakkor elég kisméretű ahhoz, hogy a reális igényeket a legalsóbb szinteken is kielégítse.

1. ábra: A Szatmár LEADER Közhasznú Egyesület tervezési területét képező 53 település elhelyezkedése

Ahogy az az 1. ábrán látható, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye keleti harmadát foglalja el a szatmári rész, mely átmeneti táj az Alföld és az erdélyi, kárpáti előhegyek között. A települések elsősorban a földrajzi elhelyezkedésből kifolyólag alkotnak egységet, ennek révén azonban elmondhatjuk azt is, hogy gazdasági, társadalmi és kulturális téren is összetartozás jellemzi a településeket és az ott élő embereket, egységes egész mind néprajzi, mind történeti jellegében.

Szatmár térsége megyénk, sőt hazánk, gasztronómiai, kultúrtörténeti, természeti értékekben, műemlékekben leggazdagabb vidéke. Az akcióterület számos helyi termékkel (tájspecifikus, egyedi termékek; mezőgazdasági termékek helyi hozzáadott értékkel, kulturális termékek stb.) rendelkezik, melyek piaci szerepe még ugyan alatta marad az elvárhatónak, de minőségüket, értéküket tekintve vetekednek az országos hírek örvendő előállítókkal.

A Szatmári-síkság sűrűn vízjárta területein sok kis településből álló, aprófalvas településrendszer fejlődött ki a történelem folyamán, amely egyedülálló az alföldi rónák településhálózatában. A térségre jellemző szélsőséges földrajzi viszonyok, a pusztító árvizek, állandó belvizek következtében a településstruktúra mellett a helyi közösségek hagyományai, az épített, természeti örökség is konzerválódott és páratlan gazdaságában maradt fent, vált láthatóvá az utókor számára.

A közös gazdasági jellemzőkkel azonban együtt járnak a közös problémák is. Az alacsony foglalkoztatottsági és képzettségi szint, az elszegényedés, a fiatalok elvándorlása az egész térségre jellemző. A működő vállalkozások száma messze elmarad a magyarországi és a megye szintjétől.

A 2007-2013-as LEADER programnak köszönhetően a térség összefogását még inkább erősítettük, a közösen megvalósított projektek és együttműködések révén nem csak a települések közötti kapcsolatok szilárdultak meg még inkább, hanem a különböző társadalmi-gazdasági szereplők partnerségi viszonyai is, hiszen az önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, vállalkozások mind bevonásra kerültek ezekben a projektben. Ilyen kezdeményezés például a Szatmári Fesztivál című rendezvénysorozat, amely révén több településnek is lehetősége van a kistérség jellegzetes gasztronómiai vagy kulturális értékeinek bemutatására. A HU-RO pályázat keretében pedig a Szatmár LEADER összefogó erejével valósult meg a Szatmári Legendák Útja, amely turisztikai csomagjaival széleskörű betekintést nyújt a szatmári térség történelmi, kulturális, néprajzi, gasztronómiai, építészeti örökségébe.

4. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

4.1 Helyzetfeltárás

4.1.1. Térszerkezeti adottságok

A Szatmár Helyi Közösség összes települése un. hátrányos helyzetű, hiszen mindkét járás szerepel a leghátrányosabb helyzetű térségek sorában. Az 53 település között 1 város van, nevezetesen: Fehérgyarmat. A szatmári vidékre jellemző aprófalvas településszerkezet a térség infrastrukturális, szolgáltatási és társadalmi helyzetére erős befolyást gyakorol. A települések megközelíthetősége nehézkes, az utak állapota leromlott. A fehérgyarmati kistérség települései kizárólag mellékútvonalon (három számjegyű úton) közelíthetők meg. Földrajzi fekvését tekintve a térség két országgal is közvetlenül határos: Ukrajna és Románia. Ez a közelség egyrészt lehetőségeket hordoz magában a határon átnyúló tevékenységek fejlesztése révén, másrészt pedig számos problémát is generál. Románia ugyanis egyre erősebb gazdasági potenciállal bír, ami az itteni vállalkozások esélyeit csökkenti. Turisztikai szempontból is a határon túli fejlesztések ütemessége és gyorsasága okán előnyre tehetnek szert a határon túl e tevékenységi körben fejlesztők.

4.1.2. Környezeti adottságok

Az akcióterület meghatározó része egykori árterület volt, ma tökéletes síkság. Felszínét több folyó tagolja: Tisza, Szamos, Túr, Kraszna és mellékvízeik. Kiemelkedő a tavak, holtágak, mocsarak és lápok nagy száma. Az alföldi viszonylatban jelentős, természetközeli erdők turisztikai perspektívát kínálnak, amelyek páratlan szépségük mellett a mai napig ritka, veszélyeztetett növényeknek és állatoknak biztosítanak élőhelyet. Figyelemre méltó a hazai és nemzetközi védett területek aránya.

Ezen értékek megőrzése érdekében hozták létre a Szatmár-Beregi Tájvédelmi Körzetet, illetve a Szatmár – Beregi Natúrparkot.

4.1.3. A társadalom állapota

A 43103 fős összlakosság közel 62%-a tartozik az aktív korú lakosság körébe. A legnagyobb településen, a városi rangú Fehérgyarmaton 8051 fő, míg a legkisebb településen, Nemesborzován mindössze 88 fő él. A térségre az aprófalvas településszerkezet jellemző.

A térség a legtöbb társadalmi jellemző tekintetében elmarad az országos és megyei átlagtól. A korcsoportonkénti bontást nézve látható, hogy a 0-14 éves fiatalok aránya 16,9% és csökkenő tendenciát mutat, ugyanakkor az idős korosztály száma növekszik, az összlakosság 20,5%-a. Az aktív korú lakosság számszakilag nézve alkalmas lenne az inaktívak eltartására, azonban ha a foglalkoztatotti arányt nézzük, látjuk, hogy ez nem igaz, mivel 1 foglalkoztatottra 4,4 inaktív jut. Emellett a születések száma folyamatosan csökken (-1,8 ezrelék), így a jövőben egyre kevésbé fogja a térség kitermelni az inaktívak eltartásához szükséges foglalkoztatotti létszámot.

Speciálisan a roma célcsoportot vizsgálva a születésszám náluk magasabb, míg az átlagéletkor rövidebb. A társadalmi viszonyok vizsgálatához fontos megjegyezni, hogy térségben a roma kisebbség részaránya folyamatosan nő. Míg a 2011-es évszámláláskor a lakosság 6,3%-a, addig 2011-ben 12,4%-a vallotta magát cigánynak.

A tervezési terület munkanélküliségi rátája (13,4%) több mint duplája az országos adatnak (6,3%). Az aktív korú lakosság 49%-a gazdaságilag nem aktív, vagy az ellátásokból nem részesül (rokkantság, fogyatékoság, regisztrációból kiesett), azaz aktív korúként a lakosság majdnem fele nem vesz részt a termelésben. A térségben az adózók ezer lakosra jutó száma elsősorban azokon a településeken rendkívül alacsony, ahol magas a munkanélküliség, és a roma népesség is meghatározóan jelen van.

Az elvándorlást vizsgálva azt tapasztaljuk, hogy általában a magasabb képzettségű szakemberek távoznak a térségből a magasabb jövedelem és a biztonságosabb foglalkoztatás reményében, a terület vándorlási egyenlege -4,8 ezrelék. Ez is azt eredményezi, hogy az itt élő lakosság túlnyomó többsége általános iskolai végzettséggel rendelkezik (31,4%), vagy még azzal sem, egy kisebb része szakképzettséggel és csupán 8,8 %-a végzett főiskolát vagy egyetemet, ami jóval az országos átlag alatt van.

Az utóbbi években Szatmár területén élénkülés tapasztalható a civil szervezetek életében, melyek többsége kulturális egyesület, sportegyesület, önkéntes tűzoltó egyesület, polgárőr egyesület helyi szervezetei, de jelentős a nyugdíjasklubok és művészeti csoportok száma is. Találunk még a felsoroltakon kívül hagyományőrző, faluszépítő, ifjúsági klubokat. Éves bevételeik alapvetően a tagdíjakból származik, pályázati bevételeik csak néhány nagyobb szervezet esetében jelentősek. Tevékenységük és hatékonyságuk egyrészt a pályázati bevételeikből, és a lebonyolított programok,

projektjeik számából, valamint alkalmazottaik létszámából mérhető. A civilek a térség fejlődésében kulcsszerepük van, hiszen a társadalmi együttműködés „motorjai”, azonban tőkeszegénységükből adódóan kevesebb funkciót képesek ellátni. Ennek egyik megoldása közösségfejlesztő, társadalomépítő programjaik támogatása, illetve az együttműködés elősegítése a térség vállalkozásaival és önkormányzataival, hogy feladatvállalás révén tőkéhez jussanak és meg tudják valósítani társadalomépítő programjaikat. erősödjenek és fejlődjenek. Több civil szervezet működése ismert az ország határain túl is.

Hungaricumokra (pl.: a szatmári szilvapálinka, lekvár) és más gasztronómiai különlegességekre, hagyományainkra épülő fesztiválok, rendezvények (Szatmári Fesztivál, Tökfesztivál, PanyolaFeszt, SzamosFeszt stb.) számos vendéget csalogatnak a vidékre.

4.1.4. Gazdasági környezet

A Szatmár Helyi Közösség által lefedett térség területén összességében elmondható, hogy alacsony a vállalkozói aktivitás és a létező vállalkozások 95 %-a mikro-, kisvállalkozás, amely 1-9 főt foglalkoztat. Az elszigetelten működő vállalkozások jellemzik a térséget, kevés az együttműködés, hálózati kapcsolat. A legtöbb vállalkozás a kereskedelem szektorban működik, a legnagyobb foglalkoztatók viszont a feldolgozóipar. A térségre jellemző szektorok még az építőipar, az ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás és a mezőgazdaság, erdő-, hal-, vadgazdálkodás a statisztikai adatok alapján. A térségre ezekből az ágazatokból a legjellemzőbb a mezőgazdaság és az arra építő feldolgozóipar, mivel alapvetően mezőgazdasági terület. Ezt mutatja az őstermelők magas száma is. Vannak olyan települések, ahol az aktív korú lakosság szinte csak mezőgazdasággal foglalkozik. A területen megjelentek a turisztikai szolgáltatással foglalkozók.

Az egyesület területén a megyei 11,7%-hoz és az országos 6,3%-hoz képest jóval magasabb a munkanélküliségi ráta, mértéke eléri az országos szint kétszeresét, 13,4%. A tartósan, 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya is igen magas, mintegy 49,8%. A térségre az alacsony iskolai végzettség jellemző, a regisztrált munkanélküliek közül a legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma magas, 51,8%, mely jóval magasabb, mint az országos mutató, amely 39,7%.

Magas a térségben az inaktív, szociális segélyből élők száma. Az aktív korú lakosság 46,1%-a foglalkoztatott, ez elmarad az országos mutatótól (57,9%). Az egyik helyi fő foglalkoztatóknak az önkormányzatok minősülnek.

Az adatokból látszik, hogy jelentős foglalkoztatási gondokkal küzd a térség. Valamennyi településre jellemző, hogy a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat. A foglalkoztatás az önkormányzatoknál a közmunka, és a közcélú foglalkoztatás keretében valósul meg, melyek a munkanélküliség mérséklésének és a munkanélküli lakosság szociális helyzetének javítását elősegítő eszközei. A

munkanélküliséghez társul az, hogy a képzettség, szakképzettség nincs összhangban a piaci követelményekkel, igényekkel. Az alacsony iskolai végzettségű munkanélküliek száma jelentős, mobilitásra kevésbé hajlamosak. A szakképzettség tekintetében nem a piacképes szakmák dominálnak. A legnagyobb probléma azonban az, hogy a munkanélküliség tartóssá válása következtében fellépő változásokat nehezen tolerálják, nem jellemző a szakmai megújulás, rögzül a munkanélküli életforma a rendszeres életmód megszakadásával. Az aprófalvakra kiemelten jellemző, hogy városoktól, térségi központoktól való távolsága miatt a munkalehetőségek távol esnek a településektől, azok megközelíthetősége közlekedési akadályokba ütközik, vagy távolsága miatt a munkavállaló hátrányokkal küzd a munkahely elérésében. A nagyobb településeken megtalálható nagyfoglalkoztatók nem képesek felszívni a szabad munkaerőt. Jellemző emellett az idényjellegű foglalkoztatás főleg mezőgazdasági tevékenységeknél, ami sok esetben vonzza az illegális munkavégzést is, illetve nem biztosít folyamatos jövedelmet a munkavállalóknak. További jellemzője a térségnek, hogy bár magas az egyéni vállalkozások száma, a ténylegesen főállásban működő, piacképes vállalkozó száma alacsony, nincsenek felkészülve a piac kihívásaira. Az előbb felsorolt jellemzők különösen igazak a halmozottan hátrányos családok esetében, ahol az elszigeteltség is megfigyelhető egy-egy településrészben, vagy elkülönült telepen.

4.1.5. Kultúra és turizmus

Az akcióterület igen gazdag épített örökségekben, a sajátos építészeti stílus elsősorban a templomépítészetben mutatkozik meg. A középkorból kéttucatnyi templom maradt fenn, a romántól a késő gótikus stílusúig. A templomok egyedi hangulatát idézik a kisméretű templomok, a közelükben elhelyezkedő fa harangtoronyok, a festett karzatok, a díszes kazettás mennyezetek, a faragott szószékek. A templomok közül 17 db örökségvédelem alatt áll, melyből 3 templomot (Sonkád, Gyügye, Szamosújlak) az Európai Unió hivatalos kitüntetésével, az Europa Nostra díjjal is jutalmaztak.

A templomok mellett kiváló szabadidő eltöltési lehetőséget kínálnak a kastélyok, kúriák. Több említésre méltó épület is látogatható a turisták számára: Váally-kastély vendégház; Medve Kúria Vendégház, Perényi kastély, valamint az utóbbi időben felújításra került Luby kastély.

Számos rendezvény hivatott arra, hogy a helyi gasztronómiát bemutassa az odalátogatóknak, hiszen a térség számos méltán híres termékkel rendelkezik, mint a nagydobosi sütőtök; panyolai pálinka, szatmárcsekei szilvalekvár; túristvándi halászlé termék népszerűsítését szolgáló gasztronómiai rendezvények már országos jelentőségűvé nőttek ki magukat, ilyen a Nemzetközi Cinkefőző Verseny Szatmárcsekén; a Nemzetközi Szilvalekvárfőző Verseny Szatmárcsekén; vagy a Nemzetközi Sütőtökfesztivál Nagydoboson.

Nagyobb volumenű kulturális rendezvényt a térség városában Fehérgyarmaton tartanak Gyarmati Vigasságok néven. Hagyományápolási céllal rendezik meg a Szamossályiban a Sályi Lakodalmast.

Az akcióterületet a Túr, a Szamos és a Tisza is átszeli így lehetőséget biztosít vízi- és vízközei programok biztosítására, jelenleg Tivadarnál az egyetlen természetes fürdőhellyel rendelkezik a térség.

4.2. A 2007-2013-as HVS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia elkészítését követően 2009-ben módosításra került, két alkalommal (2011, 2013 években) felülvizsgálatra és aktualizálásra.

Az első felülvizsgálat alkalmával a fejlesztések rangsorolása történt, a célkitűzések összevonásra kerültek, a vállalkozói szféra szélesebb körben került bevonásra. A második felülvizsgálat során HVS tervezésében a lakosság, a vállalkozások, az önkormányzatok, a civil szervezetek, illetve a vidékfejlesztésben érintettek részvételi lehetőségét számos, a teljes körű nyilvánosság elérését támogató intézkedés biztosították, a folyamat minden egyes elemére kiterjedően.

A stratégia egy központilag meghatározott sablon alapján készült, így biztosítva az ugyanazon szempontok szerinti elemzést. A stratégia elkészültét követően az Irányító Hatóság iránymutatásai szerint a módosítások beépítésre kerültek a végleges dokumentumba.

A 2007-2013 időszak lezárta után elmondható, hogy a HACS Munkaszervezete a határozatok generálása után nagy arányban elveszíti a kapcsolatot a kedvezményezettekkel. A projektek megvalósulásáról csak kis mértékben (átadó ünnepségekre való meghívás által) szerez tudomást. Ennek fő oka, hogy a megvalósítási időszakban a kifizetési kérelmek kezelését az MVH végzi/végezte, így miután a pályázati anyagok átadásra kerültek az MVH részére, már nem is volt teljes körű jogosultsága a HACS-nak a pályázatok nyomon követésére. Sajnos az ügyfelek sem járulnak hozzá a szoros kapcsolattartáshoz, igen passzívakká válnak.

A 2007-2013-as költségvetési időszak végéhez közeledve, megfogalmazódott az igény a pályázati eljárás egyszerűsítésére és gyorsítására a még rendelkezésre álló források leghatékonyabb felhasználása érdekében. Az első két pályázati kör tapasztalatai azt mutatták, hogy jelentős egyszerűsítésekre volt szükség annak érdekében, hogy a még rendelkezésre álló fejlesztési forrás sikeresen kihelyeztető legyen az ügyfelek részére. Az egyszerűsítési igény központjában ezért a célterületek csökkentése, valamint a helyi döntési kompetencia erősítése állt.

A Szatmár Leader Közhasznú Egyesület 2007-2013 tervezési időszakban elért eredményei alapot adnak a következő tervezési ciklus megalapozásához. Mintegy 3,2 milliárd fejlesztési forrás állt

rendelkezésre a tervezési ciklus elején, ezzel szemben plusz források felhasználásával közel 5 milliárd forint érkezett a Szatmár Leader HACS területére.

4.3 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások

Külső koherencia, kiegészítő jelleg:

A Helyi Fejlesztési Stratégia specifikus céljai és a célokhoz való operatív programok kapcsolódásai:

1. A térség turisztikai kínálatának vonzóbbá tétele

A Szatmár LEADER akcióterülete természeti és kulturális értékekben gazdag térség, azonban sajnálatos módon az ezekhez kapcsolódó turisztikai szolgáltatások hiányosak. Az előző, 2007-2013-as időszakban ugyan történt előrelépés programcsomagok és szálláshelyek kialakítása terén, azonban a vonzerőt növelő szolgáltatások még mindig hiányoznak. A specifikus célhoz tartozó intézkedések célja, hogy pótolják az elmaradásokat. A források így a turizmus fejlesztéséhez, és a helyi vállalkozások fejlesztéséhez is hozzájárulnak.

- Vidékfejlesztési Program: M06 - A mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztése (19. cikk)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program: 2.A. Térségi Gazdasági Környezet Fejlesztése A Foglalkoztatás Elősegítésére Prioritási Tengely

1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program: GINOP 7 Turizmus prioritási tengely

2. A vidéki térség alapszolgáltatásainak fejlesztése

A specifikus célhoz tartozó intézkedések keretében a köztemetők fejlesztésére kapnak lehetőséget az önkormányzatok. A temetők állapotának megőrzése, fejlesztése, a szolgáltatások biztosítása a kötelezően ellátandó önkormányzati feladatok közé tartozik, azonban sokaknak, főleg a kisebb településeknek ez gyakran nehézséget okoz. A fejlesztések elvégzésére más támogatási forrás nem áll rendelkezésre EU-s és nemzeti keretek között.

- Vidékfejlesztési Program: M07 - Alapvető szolgáltatások és a falvak megújítása a vidéki térségekben (20. cikk)

3. A szatmári térség kulturális és természeti örökségének, hagyományainak bemutatásához és megosztásához szükséges infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztése, társadalmi összefogás

A kulturális és természeti örökségek, hagyományok bemutatása és megosztása révén fejlődik a helyi lakosok közötti összefogás, erősödik bennük kötődésük a települések iránt, a valahova tartozás érzése. Az intézkedések révén megvalósuló programok, a megjelenő kiadványok a helyi lakosság számára is fontosak, és a térség turisztikai vonzerejét is növelni tudják. Az ismeretterjesztő programokba bevonásra kerülnek a hátrányos helyzetű lakosok is, az elsajátított tudással életminőségük javulásához járulunk hozzá. A célhoz tartozó intézkedések keretében kezdődik meg a helyi termékek minőségrendszerhez, védjegyrendszerhez való kapcsolódása.

- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program: 2.A. Térségi Gazdasági Környezet Fejlesztése A Foglalkoztatás Elősegítésére Prioritási Tengely,
1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés
- EFOP: 2.A.1.PRIORITÁSI TENGYELY: Együttműködő társadalom
- VP: M03 - A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszerei (16. cikk)

4. A helyi vállalkozások fejlesztése

Az akcióterület egyedi természeti kincsekkel és egyedülálló gasztronómiai hagyományokkal rendelkezik, ezért indokolt, hogy gazdaságfejlesztési célú intézkedések egyrészt a helyi termékeket előállító helyi vállalkozásokra irányulnak. Esetükben a védjegyrendszer alkalmazásával biztosítjuk a megfelelő minőségű termékek támogatását.

Innovációs és tudásbázis gyarapító intézkedésként támogatjuk egy olyan „Tündérkert” létrehozását, amely a már ritkábban előforduló, őshonos növényfajták védelmét, bemutatását, szaporítását szolgálja.

- VP: M03 - A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszerei (16. cikk)
- GINOP 1. Kis- És Középvállalkozások Versenyképességének Javítása
- VP M06 - A mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztése (19. cikk)
- EMVA 3A fókuszterület: az elsődleges termelők versenyképességének javítása, mégpedig azáltal, hogy megfelelőbb módon integrálják őket az agrár-élelmiszeripari láncba a minőségrendszerek révén, a mezőgazdasági termékek értékének növelése, valamint a helyi piacokon, a rövid ellátási láncokban, továbbá a termelői csoportokban és szervezetekben és a szakmaközi szervezetekben folytatott promóció;
- EMVA 6A fókuszterület: a diverzifikálásnak, kisvállalkozások alapításának és fejlesztésének, valamint a munkahelyteremtésnek a megkönnyítése;
- EMVA 6B fókuszterület: a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben;

- EMVA 1A fókuszterület: az innovációnak, az együttműködésnek és a tudásbázis gyarapításának az ösztönzése a vidéki térségekben;
- GINOP 2. Kutatás, Technológiai Fejlesztés És Innováció

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Stratégiai Programjához való illeszkedés:

Átfogó célok: 3. A vonzó megye - Vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtése

Stratégiai célok:

- 1. Versenyképes élelmiszergazdaság - az agrárgazdaság erősítése fókuszált módon
- 3. Proaktív megye - A megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítása
- 7. Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák - a megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése

Prioritások:

- 1. prioritás: A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése
- 3. prioritás: Komplex megyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása – Turizmusfejlesztés részterület
- 8. prioritás: Élhető vidéki térségek megteremtése

A célok és prioritások tartalma a megyei területfejlesztési koncepcióban kerültek kifejtésre.

4.4. SWOT elemzés

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - Mezőgazdasági hagyományokkal és korszerű termelési tapasztalatokkal rendelkeznek a térség termelői - Országos hírű gyümölcsstermesztési és gasztronómiai hagyományok - Megkezdődött a mezőgazdasági diverzifikáció és a helyi feldolgozási lehetőségek bővülése - Jelentősek az élelmiszeripari tapasztalok és hagyományok a kistérségben - Barna és zöldmezős beruházásokra alkalmas ingatlanok rendelkezésre állnak a térségben 	<ul style="list-style-type: none"> - Hátrányos helyzetű csoportok részaránya növekszik - Hiányos a térségben a szociális alapellátás - A népsűrűség a regionális szintnél jóval alacsonyabb, az elvándorlás elsősorban a képzetesebb fiatal korosztályt érinti - A kistérségben élők életszínvonala alacsony, jövedelmi helyzetük igen kedvezőtlen. - A térséget jelentős mértékű munkanélküliség sújtja. Kiugróan magas a munkanélküliek, alkalmi munkából élők száma

<ul style="list-style-type: none"> - Ipari park jelenléte - Közös határszakasz Romániával és Ukrajnával - A természeti környezet tiszta, jelentősebb szennyeződésektől mentes - Kiváló adottságok a vízi-, kerékpáros-, öko-, falusi- és vadászturizmus számára - Gazdag kulturális örökség, népszokások sokasága - Térségi együttműködés szervezeti keretei kiépítettek és működőképeseek - Kialakult mikrotérségi együttműködések - Civil szervezetek viszonylag magas aránya (a kisebb településeken is) - Jelentős számú szabad munkavállaló jelenléte - Megfelelő mennyiségű turisztikai szálláshely rendelkezésre állása - Szolgáltatáscsomagok kialakítása a rendelkezésre álló turisztikai kínálatból 	<ul style="list-style-type: none"> - A települések periférikus elhelyezkedése miatt a térségi központok munkalehetőségeinek elérése közlekedési akadályokba ütközik - Alacsony mobilitású népesség - A rendelkezésre álló munkaerőnek nem megfelelő a szakképesítése, folyamatos erodálódásuk történik meg - Az idegenforgalom nem rendelkezik piacképes kínálattal - A térségből hiányoznak az üzleti szolgáltatások - Alacsony a vállalkozói kedv és a vállalkozói aktivitás - A működő vállalkozások többsége gyenge versenyképességű - Térségi alapanyagokat feldolgozó és munkahelyteremtő beruházások hiányoznak - A települések elérhetősége közúton és vasúton is gyenge - A közúthálózat állapota rossz, a térségen belüli közlekedési kapcsolatok nem megfelelőek (zsáktelepülések). - Kerékpár-úthálózat kiépítettsége alacsony - Az alapvető kommunális infrastruktúra-hálózat kiépítettsége hiányos, de javuló tendenciát mutat - A szennyvízhálózat kiépítettsége jelentős mértékben elmarad a régiós átlagtól - A térség belső kohéziója nagyon gyenge - Az alacsony népsűrűség és magas településsűrűség miatt nehézkes a kistelepülések alapellátása - Hiányos a helyi termékek feldolgozására épülő ipari kapacitás - Nagymértékű elvándorlás, romló korösszetétel - A lakosság iskolázottsági szintje alacsony - Magas a halmozottan hátrányos helyzetű roma
--	--

	<p>etnikum aránya</p> <ul style="list-style-type: none"> - Térségi marketing hiánya - Számos településen nem megfelelő az oktatási, szociális és egészségügyi infrastruktúra állapota - A kötelezően ellátandó önkormányzati feladatainak ellátása problémát jelent - Hiányzik a szervezett befektetés-ösztönzési tevékenység <p>-Csoportok fogadására alkalmas szálláshely hiánya</p>
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - Periférikus, határmenti elhelyezkedésből fakadó határmenti együttműködések - A befektetői érdeklődés növekedése - Növekvő kereslet a bio- és alternatív termékek iránt a hazai és európai piacokon - Az egészséges életmód térnyerése, az egészségmegőrző, regeneráló szolgáltatások iránti igény és kereslet növekedése - Mezőgazdasági termékek piacra jutási feltételeinek megteremtése - A gazdasági együttműködések (integrátor szervezetek, új típusú szövetkezetek) szerepe felértékelődik - További Európai uniós és hazai támogatási források rendelkezésre állása - Növekszik a magasabb feldolgozottsági fokú mezőgazdasági termékek iránti igény - Munkanélküliek számára átképzési lehetőség biztosítása - Tartós munkanélküliek munkaerő - piaci integrációjára térségi programok indulnak - Foglalkoztatási programok szervezése, koordinálása, amely javíthat a térség foglalkoztatási helyzetén 	<ul style="list-style-type: none"> - A munkanélküliség további emelkedése a térség további leszakadását eredményezheti mind a megyében, mind az országban - Jelentős környezetterhelés a kistérség településein áthaladó növekvő autóforgalom miatt - A mezőgazdasági termelők kivágják ültetvényeiket - A határon túli munkaerő kínálat növekedése jelentős mértékben növeli a kistérség munkavállalóinak elvándorlását - A térségben jelenleg működő vállalkozások munkaerő hiányában elviszik a termelést a határon túlra, vagy más térségekből hoznak munkaerőt - A térséget érintő vasúti szárnyvonal megszüntetése - Nagyobb működőtőke befektetések továbbra is elkerülik a térséget - A környező térségek koncentrált fejlesztésekkel versenyelőnybe kerülnek (strand, ipari telephelyek, turizmus) - A halmozottan hátrányos helyzetű rétegek szociális válsága mélyül - Ár- és belvízvédelmi katasztrófhelyzetek

<p>- Alternatív mezőgazdasági tevékenységek elterjedése (biogazdálkodás, energiatermelés biogázból, biomasszából)</p> <p>- Roma lakosság integrációja a gazdaságba</p>	<p>kialakulása</p> <p>- A mezőgazdaság jövedelem-termelő képessége tovább romlik</p> <p>- Tőkehiány miatt megreked a mezőgazdasági szerkezetváltás és a helyi feldolgozó-kapacitás fejlesztése</p> <p>- Hátrányos helyzetű csoportok arányának növekedése, szociális válság kialakulása</p> <p>- Tovább növekednek a térségben a társadalmi és a területi különbségek</p>
--	---

	BELSŐ ERŐSSÉGEK	BELSŐ GYENGESÉGEK
KÜLSŐ LEHETŐSÉGEK	<p>Offenzív stratégiák Térségi adottságokra épülő turizmusfejlesztés; helyi termékek előállításának támogatása a gazdaságfejlesztés érdekében</p>	<p>Fejlesztő stratégiák Hátrányos helyzetű lakosság életminőségének javítása ismeretterjesztéssel, társadalmi összetartás növelése helyi és térségi programok megvalósításával</p>
KÜLSŐ VESZÉLYEK	<p>Védekező stratégiák A helyi termékek támogatása által a mezőgazdasági tevékenységek fenntartása, védelme</p>	<p>Elkerülő stratégiák A gazdaság fejlesztésével, illetve a hátrányos helyzetű célcsoport stratégiába való bevonásával csökkenthető a leszakadás</p>

4.5. Fejlesztési szükségletek azonosítása:

A SWOT-mátrix segítségével feltárássra kerültek a térség erősségei, gyengeségei, a külső lehetőségek és veszélyek. Az ebből kiolvasható stratégiai lépések a következők:

- Offenzív stratégiák: Térségi adottságokra épülő turizmusfejlesztés; helyi termékek előállításának támogatása a gazdaságfejlesztés érdekében
- Fejlesztő stratégiák: Hátrányos helyzetű lakosság életminőségének javítása ismeretterjesztéssel, társadalmi összetartás növelése helyi és térségi programok megvalósításával

- Védekező stratégiák: A helyi termékek támogatása által a mezőgazdasági tevékenységek fenntartása, védelme
- Elkerülő stratégiák: A gazdaság fejlesztésével, illetve a hátrányos helyzetű célcsoport stratégiába való bevonásával csökkenthető a leszakadás

Ahogy azt a fentiekből látható, a Helyi Fejlesztési Stratégiának nem célja minden egyes az akcióterületen meglévő probléma kezelése, hiszen az erre rendelkezésre álló forrás korlátozott, így ez nem is lehetne megvalósítható. A stratégia kidolgozása során fő célunk az volt, hogy olyan fejlesztések valósulhassanak meg, amelyek nem csak átmeneti megoldást jelentenek a problémákra, a hosszú távú hatást generáló intézkedések létrejöttét tartottuk szem előtt.

Fejlesztési szükségletek:

1. Térségi adottságokra épülő turizmusfejlesztés

A Szatmár LEADER térsége természeti és kulturális értékekben egyaránt bővelkedik, azonban az ezek teljes mértékű kiaknázásához szükséges turisztikai szolgáltatások hiányosak. A fejlesztés célja egyrészt, hogy a 2007-2013-as időszakban létrejött szálláshelyeket ezúttal piacképes szolgáltatásokkal is felvértezzük, ezzel elősegítsük az akcióterület turisztikai vonzerejének növekedését, a gazdaság fejlődését, új munkahelyek létrejöttét. Célunk tovább, hogy olyan szálláshelyeken kívüli szolgáltatások, programok valósuljanak meg, amelyek kiegészítik az eleve adott turisztikai látványosságokat. Szükségesnek tartjuk továbbá a fejlesztés érdekében egy egységes marketing tevékenység megvalósítását.

2. Helyi termékek előállításának támogatása a gazdaságfejlesztés érdekében

A térséget régi időkbe visszanyúló mezőgazdasági és gasztronómiai hagyományok jellemzik, ami a lakosság korszerű termelési tapasztalataival egészül ki, az akcióterület jelentős része azonban gazdaságilag elmaradottnak mondható a magas munkanélküliség és a kevés számú vállalkozás miatt. A helyi termékek előállításának támogatásával célunk a fent említett hagyományokra és tapasztalatokra építve a gazdaság fejlesztése, új vállalkozások létrehozása, hosszú távon új munkahelyek teremtése.

3. Hátrányos helyzetű lakosság életminőségének javítása ismeretterjesztéssel

Az akcióterület egyik fő problémája a hátrányos helyzetű csoportok arányának növekedése a térségben. A fejlesztés célja, hogy a már fentebb említett termelési és gasztronómiai hagyományokra, ismeretekre alapozva olyan programok valósuljanak meg, amelyek hozzájárulnak a hátrányos helyzetű csoportok integrációjához, életminőségük javításához. A megvalósuló programok révén olyan ismereteket sajátítanak el, amelyek révén a saját maguk által megtermelt alapanyagokat képesek

lesznek házilag tartósítani, feldolgozni, így egyfajta önfenntartó, egészséges életmódot teszünk lehetővé a hátrányos helyzetű csoportok számára.

4. Társadalmi összetartás növelése helyi és térségi programok megvalósításával

A közös hagyományok, kultúra és történelem ellenére az akcióterületen belüli kohézió gyakran gyenge. A fejlesztés célja, hogy olyan programok, kiadványok valósuljanak meg, amelyek növelik a lakosság kötődését a térség iránt, a közös értékek felelevenítésével erősödjön a belső összetartás.

5. A helyi termékek támogatása által a mezőgazdasági tevékenységek fenntartása, védelme

Az erős mezőgazdasági tradíciók ellenére a térségben megfigyelhető a mezőgazdasági tevékenységek hanyatlása, az ültetvények kivágása, a földbirtokoktól való megválás. Az egyedülálló helyi nevezetességek (pl. tök, alma, szilva) és a lakosságban megfigyelhető mezőgazdasági szakértelem azonban indokolja, hogy lépéseket tegyünk a mezőgazdasági tevékenységek fenntartásáért. A fejlesztés célja, hogy a helyi termékek támogatása által a térségben a mezőgazdasági tevékenységek újra előtérbe kerüljenek.

6. A gazdaság fejlesztésével, illetve a hátrányos helyzetű célcsoport stratégiába való bevonásával csökkenthető a leszakadás

A Helyi Fejlesztési Stratégia gazdaságfejlesztő hatása és a hátrányos helyzetű csoportok bevonása által csökkenthető a gazdasági, társadalmi, szociális leszakadás. Hosszú távon az új munkahelyek teremtése révén a munkaerőpiacra is bevonhatóak.

5. Horizontális célok

5.1. Esélyegyenlőség

Már a tervezési folyamatban kiemelt figyelmet kapott a fokozottan hátrányos helyzetű csoportok bevonása. Az önkormányzatokon, civil szervezeteken keresztül kerültek megkeresésre a stratégiába történő bevonás érdekében. Ehhez több nyilvánossági eszközt (e-mail, plakát, honlap) is alkalmazott a munkacsoport, hogy minél szélesebb körben értesülhessenek az érintettek a tervezési feladatokról, projektjavaslatok beküldésének lehetőségeiről, valamint a stratégia tervezésével kapcsolatos rendezvényekről, tájékoztatókról.

A tudásmegosztás felhívás keretében a hátrányos helyzetű lakosság bevonása kötelező, ezáltal elsajátítják a termékek tartósítási, befőzési eljárásait.

5.2. Környezeti fenntarthatóság

A programok megvalósítása során a környezettudatosságra nagy figyelmet szükséges fordítani: energiahatékony berendezések alkalmazása; energiafelhasználás minimalizálása; másodlagos alapanyag-felhasználás arányának növelése; környezetbarát tisztítószeres; helyi termékek és szolgáltatások előnyben részesítése; környezetbarát csomagolás; nagy kiserelésű termékek vásárlása; újrahasznosított papír használata; papírtakarékos kommunikáció.

A védjegy minősítést megszerző termelők, vállalkozásoknak vállalniuk szükséges, hogy környezettudatos magatartást tanúsítsanak az anyagok beszerzésénél, valamint a termékek és szolgáltatások értékesítése során.

6. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása

Az egyik innovációs elem a nyilvánosság minél szélesebb körben történő bevonása érdekében marketingkampány kerül lefolytatásra. Cél a térség turisztikai adottságainak, programlehetőségeinek bemutatása. Több tevékenység kerül megvalósításra a megismertetés érdekében, ilyen a térséget bemutató imázsfilm, valamint a közös turisztikai portál.

A marketingtevékenység keretében létrehozásra kerül a Szatmár védjegy, amely a stratégia több kiírásában is felhívásában is megjelenik. A védjegy kialakításával létrejön egy egységes arculat, amely garantálja az akcióterületről származó, meghatározott minőségi követelményeknek megfelelő terméket. A védjegyet minősítő rendezvényeken kapják meg azok a termelők, akik a minősítési feltételeknek eleget tesznek.

Innovációs elemként került a stratégiába beépítésre a szemléletformáló ismeretterjesztés. A helyi termékek feldolgozásához kapcsolódó szemléletformáló ismeretterjesztés keretében a résztvevők olyan tudásra tesznek szert, amelynek elsajátítását követően saját termékeket tudnak előállítani, amelyek a termelői piacokon árusításra kerülnek. Így a rövid ellátási láncon keresztül a termelőtől közvetlenül a fogyasztóhoz kerül az előállított termék.

7. A stratégia beavatkozási logikája:

7.1 A Helyi Fejlesztési Stratégia jövőképe

A Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításának eredményeképpen a turisztikai kínálat bővül, az akcióterület országosan ismertebbé válik, a szolgáltatások és programok által a térség népességmegtartó ereje, valamint a helyi vállalkozások versenyképessége növekszik.

A stratégia átfogó célja a népesség életminőségének és a térség népességmegtartó képességének javítása, a jövedelemszerző képesség fokozása Szatmárban.

Támogatni kell a nem mezőgazdasági tevékenységeket (helyi energiatermelés, élelmiszer-feldolgozás, értékesítése, kézművesség stb.), az ezekre irányuló helyi mikro-, kisvállalkozásokat, a falusi-, horgász-, kerékpáros-, lovas- és gyógyturizmus térségi fejlődését, szálláshelyeinek bővítését, a helyi hagyományok ápolását.

A vidékfejlesztési program forráselosztási arányait és a forrásokhoz való hozzáférés szabályait úgy alakítjuk át, hogy azok a mikro- és kisvállalkozások erősítését, a vállalkozói aktivitást, ez által a foglalkoztatás és a vidéki életminőség javítását szolgálják.

Ugyanakkor elköteleztünk vagyunk abban is, hogy fokozottan támogassuk a természeti és kulturális örökség fenntartását, a falvak fejlesztését szolgáló programokat, javítsuk a helyi szolgáltatásokat.

A civil szervezetek, vállalkozók és állami szervek közötti együttműködés és integráció olyan szintjét kívánjuk elérni, amely lehetővé teszi egyéni és közösségi kezdeményezés ösztönzését és támogatását a térség gazdasági és társadalmi fejlődése érdekében.

2020-ra az együttműködésekre, mintaértékű vállalkozói beruházásokra alapozott helyi vidékfejlesztés jelentős eredményeket ér el a helyi termék előállítás és értékesítés, a foglalkoztatás bővítés, valamint a fiatalok elvándorlásának megállítása területén.

A cél elérése érdekében a komplex térségi fejlesztési folyamatban - a helyi partnerek segítségével – bevonásra kerülnek a LEADER intézkedésen kívüli forrásokból (pl. Rövid Ellátási Lánc Tematikus Alprogram) finanszírozott projektek is.

7.2 A stratégia célhierarchiája

Jövőkép	
A Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításának eredményeképpen a turisztikai kínálat bővül, az akcióterület országosan ismertebbé válik, a szolgáltatások és programok által a térség népességmegtartó képessége nő, valamint a helyi vállalkozások versenyképessége is növekszik.	

Átfogó cél(ok)	
1.	A térség vonzerejét növelő szolgáltatásfejlesztés
2.	A kedvezőtlen társadalmi és gazdasági folyamatok mérséklése gazdaságfejlesztéssel, képzéssel, közösségi összefogással

Ssz.	Specifikus célok	Eredménymutatók megnevezése	Célértékek
1.	A térség turisztikai kínálatának vonzóbbá tétele	Új programok száma	10 db
1.	A térség turisztikai kínálatának vonzóbbá tétele	Fejlesztett szálláshelyek száma	10 db
	A térség turisztikai kínálatának vonzóbbá tétele	Új szálláshelyek száma	1 db
1.	A térség turisztikai kínálatának vonzóbbá tétele	Újonnan létrehozott természetes fürdőhelyek száma	1 db
1.	A térség turisztikai kínálatának vonzóbbá tétele	Fejlesztett természetes fürdőhelyek száma	1 db
1.	A térség turisztikai kínálatának vonzóbbá tétele	Térségmarketing program	1 db
2.	A vidéki térség alapszolgáltatásainak fejlesztése	Fejlesztett alapszolgáltatások száma	10 db
3.	A szatmári térség kulturális és természeti örökségének, hagyományainak bemutatásához és megosztásához szükséges infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztése, társadalmi összefogás	Rendezvényekkel elért lakosság száma	20.000 fő
3.	A szatmári térség kulturális és természeti örökségének, hagyományainak bemutatásához és megosztásához szükséges infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztése, társadalmi összefogás	Rendezvények száma	28 db
3.	A szatmári térség kulturális és természeti örökségének, hagyományainak bemutatásához és megosztásához szükséges infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztése, társadalmi összefogás	Szemléletformáló program száma	10-12 db

3.	A szatmári térség kulturális és természeti örökségének, hagyományainak bemutatásához és megosztásához szükséges infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztése, társadalmi összefogás	Szemléletformáló programokon részt vevők száma	150 fő
3.	A szatmári térség kulturális és természeti örökségének, hagyományainak bemutatásához és megosztásához szükséges infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztése, társadalmi összefogás	Elkészült kiadványok száma	5 db
3.	A szatmári térség kulturális és természeti örökségének, hagyományainak bemutatásához és megosztásához szükséges infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztése, társadalmi összefogás	Az értéktárat elkészítő települések száma	10 db
4.	A helyi vállalkozások fejlesztése	Fejlesztett helyi vállalkozások száma	15 db

	Intézkedések (beavatkozási területek)	Melyik specifikus cél(ok)hoz járul hozzá			
		1.	2.	3.	4.
1/A	Szatmár turisztikai programcsomag kialakítása - gasztronómia	x		x	x
1/B.	1/B Szatmár turisztikai programcsomag kialakítása - kultúra	x		x	x
2.	Meglévő szálláshely fejlesztése szolgáltatásbővítéssel	x		x	x
3.	Természetes fürdőhely létrehozása, meglévő fürdőhely fejlesztése	x		x	x
4.	Új ifjúsági szálláshely létrehozása	x			
5.	Szatmár térségének népszerűsítése, marketingtevékenysége	x		x	x
6.	Köztemető fejlesztése		x	x	
7.	Szatmár irodalmi kultúrájának bemutatása		x	x	
8.	Települési értéktár létrehozása	x	x	x	
9.	Népi hagyományok felelevenítése	x		x	
10.	Helyi szintű gasztronómiai minősítő rendezvények	x		x	x
11.	Helyi termékek feldolgozásához kapcsolódó szemléletformáló ismeretterjesztés			x	
12.	Szatmár védjegyes termékek gyártásának támogatása	x		x	x
13.	Szatmár mintabolt kialakítása valamely megyeszékhely belvárosában			x	x

8.Cselekvési terv

8.1 Az intézkedések leírása

1. Az intézkedés megnevezése: 1/A Szatmár turisztikai programcsomag kialakítása a gasztronómia területén.

2. Specifikus cél:

A felhívás az 1., 3. és 4. specifikus célhoz illeszkedik.

A meglévő turisztikai kínálat bővítésére kerül sor új programok létrehozásával, így elsősorban a térség turisztikai kínálatának vonzóbbá tételéhez járul hozzá. A programok által a helyi lakosság és a turisták is megismerhetik a szatmári térség gasztronómiai örökségét. Közvetetten a helyi vállalkozások fejlesztéséhez is hozzájárul, mert fogyasztást, eltöltött vendégéjszakákat is generál az esemény.

3. Indoklás, alátámasztás:

A térség az épített örökségek mellett gazdag gasztronómiai múlttal is rendelkezik, a cél a gasztronómiai adottságokra épülő turizmusfejlesztés, a meglévő turisztikai kínálat bővítése, a lehetőségek bemutatása. A látogatók egész napos szervezett programsorozaton vesznek részt, ezáltal betekintést nyernek a térségi gasztronómiába. A programokon résztvevők megkóstolják a tradicionális leveseket, főételeket, desszerteket.

A program több helyszínen valósul meg. A rendezvények egész napon (esetlegesen több napon keresztül) át tartanak, így a falusi turizmus keretén belül eltöltött vendégéjszakákat is növeli az esemény.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

Az önkormányzatok turisztikai kínálat bővítésére kapnak támogatást, amely kapcsán az odaérkező turistáknak, valamint a helyi lakosságnak bemutatják a térség gasztronómiáját egymásra épülő, egymást kiegészítő rendezvényeken keresztül.

Támogatható tevékenységek:

- marketing tevékenység (reklám- és marketingkampány, hirdetés)
- rendezvény szervezése; lebonyolítása; biztosítása
- a rendezvény lebonyolításához kapcsolódó eszközök beszerzése, bérlete
- bérleti díj
- fellépő/ előadó megbízási díja és járulékai
- alapanyag-beszerzés

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:
- Vidékfejlesztési Program: M06 - A mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztése (19. cikk)
  - Terület- és Településfejlesztési Operatív Program: 2.A. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére prioritási tengely, 1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés
  - Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program: GINOP 7 Turizmus prioritási tengely
6. A jogosultak köre:
- helyi önkormányzat
  - helyi civil szervezet
7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:
- legalább 5, fél nap esetén 3 db ugyanazon a napon megrendezésre kerülő programelem, egy programelem legalább 75 perc;
  - kötelező TDM vagy legalább regionális hatókörű turisztikai szolgáltató szervezet bevonása a megvalósításba
  - amennyiben 20%-ot meghaladó kisebbség él a településen, és működik kisebbségi önkormányzat/ civil szervezet, bevonásuk szükséges
  - a pályázónak vállalni kell, hogy a rendezvény szervezése és lebonyolítása során az alábbi jogszabályoknak/rendeletnek megfelelően jár el:
  - 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről
  - az 5/2006. (II. 7.) EüM rendelet
  - 54/2014. (XII. 5.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról
  - a helyi alapanyagok előnyben részesítése a beszerzés során (80%)
  - egy rendezvénynapra 2.000.000 Ft a maximálisan igényelhető a támogatás
  - a rendezvény megvalósítása során kötelező a környezettudatos magatartás
8. Tervezett forrás:
- az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 30 millió Ft
  - a támogatás aránya: 100%
  - a projektméret korlátai: minimum 2.000.000 Ft, maximum 5.000.000 Ft
  - a támogatás módja: (hagyományos vagy egyszerűsített költségelszámolás):
9. A megvalósítás tervezett időintervalluma: XXXX

10. Kimeneti indikátorok:

- A támogatott projektek száma (db): legalább 6
- A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (db): 3 önkormányzat; 3 civil szervezet

1. Az intézkedés megnevezése: 1/B Szatmár turisztikai programcsomag kialakítása a kultúra bevonásával.

2. Specifikus cél:

A felhívás az 1., 3. és 4. specifikus célhoz illeszkedik.

A meglévő turisztikai kínálat bővítésére kerül sor új programok létrehozásával, így a térség turisztikai kínálatának vonzóbbá tételéhez járul hozzá. A programok által a helyi lakosság és a turisták is megismerhetik a szatmári térség kulturális- és természeti örökségeit, a hagyományokat. Közvetetten a helyi vállalkozások fejlesztéséhez is hozzájárul, mert fogyasztást, eltöltött vendégéjszakákat is generál az esemény.

3. Indoklás, alátámasztás:

A térség gazdag épített, valamint kulturális örökséggel rendelkezik, a cél az adottságokra épülő turizmusfejlesztés, a meglévő turisztikai kínálat bővítése rendezvényeken keresztül. A látogatók egész napos szervezett programsorozaton vehetnek részt, melynek keretében több térségi nevezetesség kerül megtekintésre (templomok, kúriák, kastélyok), valamint hagyományörző programok (népzenei, néptánc előadások) színesítik a rendezvényt.

A rendezvények egész napon (esetlegesen több napon keresztül) át tartanak, így a falusi turizmus keretén belül eltöltött vendégéjszakákat is növeli az esemény.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

Az önkormányzatok turisztikai kínálat bővítésére kapnak támogatást, amely kapcsán az odaérkező turistáknak bemutatják a térség nevezetességeit, a kulturális örökséget egymásra épülő, egymást kiegészítő rendezvényeken keresztül.

- marketing tevékenység (reklám- és marketingkampány, hirdetés) rendezvény szervezése; lebonyolítása
- a rendezvény lebonyolításához kapcsolódó eszközök
- bérleti díj
- fellépő/ előadó megbízási díja és járuléka
- alapanyag-beszerzés

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:
- Vidékfejlesztési Program: M06 - A mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztése (19. cikk)
  - Terület- és Településfejlesztési Operatív Program: 2.A. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére prioritási tengely,
1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés
  - Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program: GINOP 7 Turizmus prioritási tengely
6. A jogosultak köre:
- helyi önkormányzat
  - civil szervezet
7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:
- legalább 5 db, fél nap esetén 3 db ugyanazon a napon megrendezésre kerülő programelem, egy programelem legalább 75 perc;
  - kötelező TDM vagy legalább regionális hatókörű turisztikai szolgáltató szervezet bevonása a megvalósításba
  - kötelező kulturális tevékenységű civil szervezet bevonása a megvalósításba
  - a pályázónak vállalni kell, hogy a rendezvény szervezése és lebonyolítása során az alábbi jogszabályoknak/rendeletnek megfelelően jár el:
    - o 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről
    - o az 5/2006. (II. 7.) EüM rendelet
    - o 54/2014. (XII. 5.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról
  - a rendezvény megvalósítása során kötelező a környezettudatos magatartás
8. Tervezett forrás:
- az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokkált forrás: 30 millió Ft
  - a támogatás aránya: 100%
  - a projektméret korlátai: minimum 2.000.000 Ft, maximum 5.000.000 Ft
  - a támogatás módja (hagyományos vagy egyszerűsített költségelszámolás):
9. A megvalósítás tervezett időintervalluma:
10. Kimeneti indikátorok:
- A támogatott projektek száma (db):): legalább 6

- A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (db): 3 önkormányzat; 3 civil szervezet

1. Az intézkedés megnevezése: 2. Meglévő, napraforgós minősítéssel rendelkező szálláshely fejlesztése, vagy patkós helyszín kialakítása.

2. Specifikus cél:

A felhívás az 1., 3. és 4. specifikus célhoz illeszkedik.

A cél a turisztikai kínálat vonzóbbá tétele, a már meglévő szálláshelyek minőségi fejlesztésével, a szolgáltatások bővítésével. Közvetetten hozzájárul a helyi gazdaság fejlesztéséhez, eltöltött vendégéjszakákat generál az akcióterületen.

3. Indoklás, alátámasztás:

Az előző, 2007-2013-as időszakban mintegy 80-90 szálláshely jött létre, ezeknek a minőségi fejlesztésére nyújt segítséget a felhívás. A cél, hogy egységes, az illetékes szövetségek által meghatározott szempontrendszer alapján történjen a fejlesztés. A térség gasztronómiai hagyományainak a megismertetése is a cél, így a szálláshelyek szolgáltatásainak kínálatában szerepelni fog tájjelegű, helyi termékek készítése is.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

- építés, felújítás, bővítés
- tervdokumentáció elkészítése
- szakértői szolgáltatás
- hatósági, eljárási díjak
- a szolgáltatásbővítéshez szükséges eszközbeszerzés

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

- Vidékfejlesztési Program: M06 - A mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztése (19. cikk)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program: 2.A. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére prioritási tengely, 1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program: GINOP 7 Turizmus prioritási tengely

6. A jogosultak köre:

- szállásadók, akik legalább 2 napraforgós/patkós minősítéssel rendelkeznek/ olyan szolgáltató, aki a fejlesztés eredményeképpen legalább 4 napraforgós/patkós hellyel fog rendelkezni

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Az alábbi rendeletek, szabályzatok alkalmazása kötelező:

- 239/2009. (X. 20.) Korm. rendelet a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről
- „Falusi szálláshely napraforgóval” minősítésének tanúsító védjegy szabályzata
- Falusi szálláshely fejlesztés esetén a 4 napraforgós védjegy minősítés megszerzése kötelező a projekt eredményeképpen a Falusi szálláshely fakultatív kínálata” összeállítás gasztronómia kínálatból 3 db kötelezően választandó a „Tájjellegű ételek, helyi termékek készítése és kínálata”, „Tanya vagy bio gazdaság, gyümölcsöskert vagy fűszerkert” szempontokból bármelyik, „Gyermekbarát szolgáltatások” szempontokból bármelyik.

A gasztronómia kínálatból még további 2, szabadon választott megvalósítandó.

8. Tervezett forrás:

- az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 60.000.000 Ft
- a támogatás aránya: 50%
- a projektméret korlátai: minimum 6.000.000 Ft- maximum 12.000.000 Ft
- a támogatás módja (hagyományos vagy egyszerűsített költségelszámolás):

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma:

10. Kimeneti indikátorok:

- A támogatott projektek száma (db): legalább 10
- A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (db): 4 mikro- és kisvállalkozás, 6 magánszemély

1. **Az intézkedés megnevezése: 3. Természetes fürdőhely létrehozása, meglévő fürdőhely fejlesztése és vízi túra útvonal megállóhelyének fejlesztése**

2. Specifikus cél: A felhívás az 1., 3. és 4. specifikus célhoz illeszkedik.

Az akcióterület turisztikai kínálatának bővítése, színesítése a cél, ezen belül is elsősorban a víziturizmus lehetőségeinek fejlesztése, közvetetten a helyi gazdaság erősítéséhez is hozzájárul.

A turisták a részt vesznek a helyi-, térségi rendezvényeken, ezáltal megismerik a szatmári térség kultúráját, a hagyományokat.

3. Indoklás, alátámasztás:

Az akcióterület felszínét több folyó tagolja: Tisza, Szamos, Túr, Kraszna és mellékvizeik, így kiváló lehetőségek biztosítanak a víziturizmus kialakításához, fejlesztéséhez. Egy új természetes fürdőhely kialakításával, hogy meglévő fejlesztésével nő a térség turisztikai kínálata, növekszik a szálláshelyek szolgáltatásainak kínálata, bővülnek az eltöltött vendégéjszakák.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

A hatályos rendelkezések alapján az új természetes fürdőhely kialakításával, meglévő fürdőhely esetén a szolgáltatás színvonalának emelésével kapcsolatos költségek:

- ingatlanvásárlás
- hatósági-, eljárási díjak
- terület előkészítés, tereprendezés,
- építés, felújítás
- eszközbeszerzés
- marketingtevékenység

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program: 2.A. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére prioritási tengely,
1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program: GINOP 7 Turizmus prioritási tengely

6. A jogosultak köre:

- helyi önkormányzat

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- Az alábbi és egyéb kapcsolódó rendelet, szabályzat figyelembevételére kötelező a tervezés, megvalósítás során: 78/2008. (IV. 3.) Korm. rendelet a természetes fürdővizek minőségi követelményeiről, valamint a természetes fürdőhelyek kijelöléséről és üzemeltetéséről.

8. Tervezett forrás:

- az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 30 millió Ft

- a támogatás aránya: nettó finanszírozású, 100%
- a projektméret korlátai: minimum 8.000.000 Ft, maximum 10.000.000 Ft
- a támogatás módja: (hagyományos vagy egyszerűsített költségelszámolás)

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma:

10. Kimeneti indikátorok:

- A támogatott projektek száma (db): 3
- A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (db): 3 önkormányzat

1. **Az intézkedés megnevezése: 4. Új üdülőkészlet létrehozása**

2. Specifikus cél: A felhívás az 1., 3. és 4. specifikus célhoz illeszkedik.

Az akcióterület szálláshely kínálatának bővítése a cél, amely munkahelyet teremt, tehát a helyi gazdaság fejlesztését is támogatja. A turisták részt vesznek a helyi-, térségi rendezvényeken, ezáltal megismerik a szatmári térség kultúráját, a hagyományokat.

3. Indoklás, alátámasztás: A Szatmár LEADER területén lévő önkormányzatok nem rendelkeznek nagyobb csoport elszállásolására alkalmas szálláshellyel. Az új létesítmény kialakításával a turisztikai szezon meghosszabbodik, mivel nagyobb létszámú csoportok, iskolai osztályok elszállásolásra alkalmas.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

- építés, felújítás, bővítés
- ingatlan-, telekvásárlás
- hatósági-, eljárási díjak
- tervdokumentáció elkészítése
- műszaki szakértői szolgáltatás
- eszközbeszerzés a szálláshely berendezéséhez
- honlap készítése
- marketing

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program: 2. A. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére prioritási tengely

6. A jogosultak köre:

- önkormányzat

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- A szálláshely kialakítását és működését szabályzó rendelet figyelembe vétele kötelező a tervezés és megvalósítás során: 239/2009. (X. 20.) Korm. rendelet a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről
- Az épületek energiahatékonyágáról szóló irányelv (2010/31/EU) szerint legkésőbb 2014-től minden új épület és jelentős felújítási projekt esetében alkalmazni kell az energiahatékonyágra vonatkozó minimumkövetelményeket.

8. Tervezett forrás:

- az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 50.000.000 Ft
- a támogatás aránya: 100%
- a projektméret korlátai: 40.000.000 Ft- 50.000.000 Ft
- a támogatás módja:

8. A megvalósítás tervezett időintervalluma:

9. Kimeneti indikátorok:

- A támogatott projektek száma (db): 1
- A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (db): 1 önkormányzat

1. **Az intézkedés megnevezése: 5. Szatmár térségének népszerűsítése, marketingtevékenysége**

2. Specifikus cél: A felhívás az 1., 3. és 4. specifikus célhoz illeszkedik.

A turisztikai adottságok, rendezvények összegyűjtésére szolgál a turisztikai portál, a marketingtevékenységek által a helyi gazdaság fejlődik, a programok megvalósításában résztvevők együttműködése növekszik.

3. Indoklás, alátámasztás: Kialakításra kerül egy olyan honlap, amelyen a turisták tájékozódhatnak a helyi látnivalókról, a szálláshelyekről, valamint a megrendezésre kerülő programokról is. Az akcióterület országosan is ismertebbé tétele érdekében egy reklámanyag (image film) készül, továbbá kialakításra kerül a Szatmár védjegy. A Szatmár védjegy kialakításának köszönhetően a szatmári termékek, szolgáltatások egységes arculatot kapnak.

Országos- és regionális hatókörű PR és marketing kampány kerül lebonyolításra.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

- egységes honlap kialakítása és működtetése, aktualizálása legalább a fenntartási időszak végéig
- reklámfilm a térség nevezetességeiről
- leporelló/ szórólap/ térkép tervezésének, elkészítésének és sokszorosításának költsége
- utazási kiállításon való megjelenés
- fordítás költsége
- Szatmár védjegy kialakításnak költségei (bejegyzés, brand tervezése, reklámköltség)
- PR és marketing kampány lebonyolítása

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

- Vidékfejlesztési Program: M06 - A mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztése (19. cikk)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program: 2.A. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére prioritási tengely, 1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program: GINOP 7 Turizmus prioritási tengely

6. A jogosultak köre:

- a térség területén működő, marketingfeladatokat ellátó vállalkozás

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

8. Tervezett forrás:

- az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 9.000.000 Ft
- a támogatás aránya: civil szervezet esetén 100%, mikro- , kisvállalkozás esetén 80%
- a projektméret korlátai: 7.000.000 Ft- 9.000.000 Ft
- a támogatás módja:

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma:

10. Kimeneti indikátorok:

- A támogatott projektek száma (db): 1
- A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (db): 1 mikro-kisvállalkozás / 1 civil szervezet

1. Az intézkedés megnevezése: 6. Köztemető fejlesztése

2. Specifikus cél:

Az intézkedés a 2. számú specifikus célhoz illeszkedik.

3. Indoklás, alátámasztás:

A köztemetők megfelelő állapotának biztosítása az önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatai közé tartozik. Az akcióterületen lévő kis lélekszámú települések önkormányzatainak azonban nehézséget okoz az, hogy önerőből lássák el a szükséges felújításokat, bővítéseket. A problémát fokozza, hogy az ilyen jellegű tevékenységekre a LEADER-en kívül egyéb támogatási források nem állnak rendelkezésre.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

- temető, ravatalozó felújítása, bővítése
- a temető területén utak, járdák felújítása
- a temetői szolgáltatások ellátásához kapcsolódó eszközbeszerzés (kivéve: kisértékű tárgyi eszköz)
- pihenőhelyek kialakítása

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

- Vidékfejlesztési Program: M07 - Alapvető szolgáltatások és a falvak megújítása a vidéki térségekben (20. cikk)

6. A jogosultak köre: helyi önkormányzatok/ temető üzemeltetéséért felelős vállalkozások

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- a projekt költségvetése a költséghatékonyság elveit tükrözi
- a megvalósítás során az alábbi törvény, rendelet betartása kötelező 1999. évi XLIII törvény a temetőkről és a temetkezésről; 145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról

8. Tervezett forrás:

- az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 30.000.000 Ft
- a támogatás aránya: 100%
- a projektméret korlátai: 1.000.000-3.000.000 Ft

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma:

10. Kimeneti indikátorok:

- A támogatott projektek száma: legalább 10 db
- A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:
- legalább 10 db helyi önkormányzat/ temető üzemeltetéséért felelős vállalkozás

1. Az intézkedés megnevezése: 7. Szatmár irodalmi kultúrájának bemutatása

2. Specifikus cél:

Az intézkedés a 2. és 3. számú specifikus cél eléréséhez járul hozzá, ezen belül is a térség kulturális örökségének bemutatásához és megosztásához.

3. Indoklás, alátámasztás:

Szatmár térsége nem csak természeti kincsekben gazdag, kulturális öröksége is számottevő. Itt született és alkotott például Kölcsey Ferenc és Móricz Zsigmond, de számos kortárs költő és író neve és munkássága is kötődik a térséghez. Az intézkedés keretében olyan egyedi, eddig még nem ismert munkákat feldolgozó projekteteket támogatása valósul meg, a térségben, és országos szinten is méltóak a piaci megjelenés támogatására.

Az intézkedésnek a kulturális örökség megosztásán túl közösségépítő, társadalmi összefogó hatása is van. A vidéki térségben élő emberek számára fontos, hogy az őket büszkeséggel eltöltő értékeket másokkal is megismertessék. A Szatmár vidékének vonatkozásában is igaz az, hogy a közös kultúra, a kulturális értékek összekötik az embereket.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

- kiadványkészítés és sokszorosítás
- szerzői jog megvásárlása, jogdíj
- könyvbemutató szervezése
- marketingtevékenység

- szakértői szolgáltatás díja, járuléka
5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:
  6. A jogosultak köre:
    - civil szervezet
  7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:
    - a kedvezményezett a projekt teljes költségnek 10%-át önrészként biztosítja
    - a projekt költségvetése a költséghatékonyság elveit tükrözi
    - előnyben részesülnek azok a projektek, amelyek helyi szakértő bevonását vállalják
    - előnyben részesülnek azok a projektek, amelyek a térség több településének bevonásával valósulnak meg
  8. Tervezett forrás:
    - az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 10.000.000 Ft
    - a támogatás aránya: 90%
    - a projektméret korlátai: 1.000.000-2.200.000 Ft
    - a támogatás módja (hagyományos vagy egyszerűsített költségelszámolás):
  9. A megvalósítás tervezett időintervalluma: Évente egy kiadvány megjelentetése.
  10. Kimeneti indikátorok:
    - A támogatott projektek száma: 5 db
    - A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva: 5 db civil szervezet

1. Az intézkedés megnevezése: 8. Települési értéktár létrehozása

2. Specifikus cél:

Az intézkedés közvetlenül a 3., közvetetten az 1. és 2. számú specifikus célhoz kapcsolódik.

3. Indoklás, alátámasztás:

A Szatmár LEADER által lefedett akcióterület igen gazdag természeti, kulturális, gasztronómiai, építészeti kincsekben. Az 53 település közül többen rendelkeznek már helyi szintű értéktárral, ezzel az intézkedéssel újabb településeknek biztosítunk lehetőséget arra,

hogy értékeiket összegyűjtsék, és köz- szemlére bocsájthassák, hiszen ezek azok az értékek, amelyek összetartják a közösséget települési és térségi szinten egyaránt.

Az értéktárakat az egységes turisztikai portálon fogjuk megjelentetni, ezáltal kapcsolódik az intézkedés a 1. számú specifikus célhoz, hiszen értékeink megosztása által a térség turisztikai vonzerejét is növeljük.

A helyi önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatai közé tartozik a kulturális örökség helyi védelme, így az intézkedés a 2. számú specifikus célhoz is kapcsolódik.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

- adatgyűjtés, kutatói munka költsége
- szakértői szolgáltatás díja, járuléka
- utazási költség elszámolása

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program: 2.A. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére prioritási tengely,
1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program: 2.A.1.PRIORITÁSI TENGELEK:
Együttműködő társadalom

6. A jogosultak köre:

- helyi önkormányzatok
- civil szervezet
- természetes személy

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- a kedvezményezett a projekt teljes költségnek 10%-át önrészként biztosítja
- a projekt költségvetése a költséghatékonyság elveit tükrözi
- előnyben részesülnek azok a projektek, amelyek helyi szakértő bevonását vállalják

8. Tervezett forrás:

- az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 5.000.000 Ft
- a támogatás aránya: 90%
- a projektméret korlátai: 400.000-550.000 Ft
- a támogatás módja (hagyományos vagy egyszerűsített költségelszámolás):

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma:

10. Kimeneti indikátorok:

- A támogatott projektek száma: legalább 10 db
- A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva: legalább 10 db helyi önkormányzat

1. Az intézkedés megnevezése: 9. Népi hagyományok felelevenítése

2. Specifikus cél:

Az intézkedés az 1. és 3. specifikus cél eléréséhez járul hozzá.

3. Indoklás, alátámasztás:

A népi hagyományok felelevenítése elsősorban a helyi lakosság szempontjából kiemelkedő jelentőségű, hiszen az emberek számára fontos, hogy megismerkedjenek gyökereikkel és tudásukat másokkal is megosszák. Azáltal, hogy a fiatalok megismerik lakóhelyük hagyományait, szokásait, növekszik bennük a kötődés településük iránt.

A rendezvényeken a helyi és környékbeli lakosok illetve turisták részvételére számítunk. Így a hagyományok, néptáncok, népdalok, kézművesség bemutatásával a térség turisztikai vonzerejét is növeljük.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

- oktatás költsége (előadó díja, szervezési költségek)
- rendezvény szervezése, lebonyolítása
- eszközbeszerzés (max. 30%)
- marketing

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program: 2.A. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére prioritási tengely,

4.5. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés

- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program: 2.A.1.PRIORITÁSI TENGEY:
Együttműködő társadalom

6. A jogosultak köre:

- civil szervezet

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- a kedvezményezett a projekt teljes költségnek 10%-át önrészként biztosítja
- a projekt költségvetése a költséghatékonyság elveit tükrözi
- a pályázónak vállalni kell, hogy a rendezvény szervezése és lebonyolítása során az alábbi jogszabályoknak/rendeletnek megfelelően jár el:
  - o 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről
  - o az 5/2006. (II. 7.) EüM rendelet
  - o 54/2014. (XII. 5.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról

8. Tervezett forrás:

- az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 15.000.000 Ft
- a támogatás aránya: 90%
- a projektméret korlátai: 1.000.000-3.300.000 Ft
- a támogatás módja (hagyományos vagy egyszerűsített költségelszámolás):

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma:

10. Kimeneti indikátorok:

- A támogatott projektek száma: 5 db
- A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva: 5 db civil szervezet

1. Az intézkedés megnevezése: **10. Helyi szintű gasztronómiai minősítő rendezvények**

2. Specifikus cél:

Az intézkedés elsősorban a 3. és 4. számú specifikus cél eléréséhez járul hozzá, közvetlen pedig az 1. célhoz.

3. Indoklás, alátámasztás:

A helyi szintű gasztronómiai versenyek kiváló alkalmat nyújtanak arra, hogy a helyi lakosok elmélyüljenek a tradicionális ételek elkészítésében, ami hozzájárul a hagyományok ápolása célkitűzéshez.

A versenyeknek gazdaságfejlesztő hatása is lesz, hiszen alapkövetelmény, hogy az alapanyagoknak legalább 80%-ban helyi terméknek, helyi termelőktől származó alapanyagoknak kell lenniük. Továbbá a nyertesek elnyerik termékükre a Szatmár védjegyet,

és a későbbiekben lehetőséget kapnak arra, hogy a terméükre alapozva vállalkozásfejlesztési támogatásban részesüljenek, illetve mintaboltban mutassák be és értékesítsék terméüket. Az egymásra épülő intézkedésekkel, a hagyományos ételek felelevenítésével, a védjegyes termékek árusításával az akcióterület turisztikai vonzerejét is növeljük.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

- helyi alapanyagok beszerzése
- rendezvényszervezés
- eszközbeszerzés
- marketing

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program: 2.A. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére prioritási tengely, 1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program: 2.A.1.PRIORITÁSI TENGEY: Együttműködő társadalom
- Vidékfejlesztési Program: M16 - Együttműködés (35. cikk)
- Vidékfejlesztési Program: M03 - A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszerei (16. cikk)

6. A jogosultak köre:

- civil szervezetek

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- az alapanyagok legalább 80%-a igazolhatóan helyi termék
- a kedvezményezett a projekt teljes költségnek 10%-át önrészként biztosítja
- a projekt költségvetése a költséghatékonyság elveit tükrözi
- pályázónak vállalni kell, hogy a rendezvény szervezése és lebonyolítása során az alábbi jogszabályoknak/rendeletnek megfelelően jár el:
  - o 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről
  - o az 5/2006. (II. 7.) EüM rendelet
  - o 54/2014. (XII. 5.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról

8. Tervezett forrás:

- az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 20.000.000 Ft

- a támogatás aránya: 90%

- a projektméret korlátai: minimum 1.500.000 Ft, maximum 2.200.000 Ft

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma: a felhívás minden évben kiírásra kerül

10. Kimeneti indikátorok:

- A támogatott projektek száma (db): 10

- A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:

1. **Az intézkedés megnevezése: 11. Helyi termékek feldolgozásához kapcsolódó szemléletformáló ismeretterjesztés**

2. Specifikus cél:

Az intézkedés a 3. számú specifikus célhoz illeszkedik.

3. Indoklás, alátámasztás:

Az intézkedéssel a hátrányos helyzetű lakosság életminőségének javítását tűztük ki célul. Az ismeretterjesztő programok során felelevenítik, hogy miként tudják a saját maguk által megtermelt javakat feldolgozni, tartósítani, így például megismerik a lekvár, szárasztésza készítési módját, a tartósítás és tejfeldolgozás technikáit. Elsajátítják a speciális táplálkozási igényekhez (például laktóz- vagy glutén érzékenység) kapcsolódó ismereteket. Az ismeretterjesztéssel hozzájárulunk ahhoz, hogy a térségben nagy számban élő alacsony státuszú lakosság körülményein javítsunk.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

- bérleti díj
- alapanyag beszerzés
- eszközbeszerzés
- marketing

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program: 2.A.1.PRIORITÁSI TENGELEY: Együttműködő társadalom

6. A jogosultak köre:

- civil szervezetek

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:
  - hátrányos helyzetű lakosság bevonása
  - az alapanyagok legalább 50%-a igazolhatóan helyi termék
  - maximum 4 alkalmas oktatás tematikájának kidolgozottsága
  - a kedvezményezett a projekt teljes költségnek 10%-át önrészként biztosítja
  - a projekt költségvetése a költséghatékonyság elveit tükrözi

8. Tervezett forrás:
  - az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 6.000.000 Ft
  - a támogatás aránya: 90%
  - a projektméret korlátai: max. 650.000 Ft Ft (4 alkalom összesen)

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma:

10. Kimeneti indikátorok:
  - A támogatott projektek száma (db): 10
  - A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva: 10 db civil szervezet

1. **Az intézkedés megnevezése: 12. Helyi termékek gyártásának támogatása**

2. Specifikus cél:

Az intézkedés elsősorban a 4. számú specifikus célhoz kapcsolódik, de hozzájárul az 1. és 3. cél eléréséhez is.

3. Indoklás, alátámasztás:

A Szatmár LEADER akcióterületének egyedülálló gasztronómiája és természeti kincsei indokoltá teszik a helyi termékek védjegyének kialakítását, amely az egységes turisztikai marketing keretében valósul meg. Jelen intézkedés révén azok részesülnek támogatásban, akik a védjeggyel már rendelkeznek, vagy a fejlesztés eredményeként termékük eléri a védjeggyel kapcsolódó minőségi elvárásokat. Az intézkedés tehát hozzájárul a 4. specifikus célhoz, hiszen helyi terméket előállító helyi vállalkozók támogatását teszi lehetővé.

Az intézkedés révén a térség gasztronómiája olyan hírnévre tesz szert, ami hozzájárul a turisztikai vonzerő növekedéséhez.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

- eszköz- és gépbeszerzés
- marketingköltség

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

- Vidékfejlesztési Program: M03 - A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszerei (16. cikk)
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program: 1. Kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása
- Vidékfejlesztési Program: M06 - A mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztése (19. cikk)
- Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap: 3A fókuszterület: az elsődleges termelők versenyképességének javítása, mégpedig azáltal, hogy megfelelőbb módon integrálják őket az agrár-élelmiszeripari láncba a minőségrendszerek révén, a mezőgazdasági termékek értékének növelése, valamint a helyi piacokon, a rövid ellátási láncokban, továbbá a termelői csoportokban és szervezetekben és a szakmaközi szervezetekben folytatott promóció;
- Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap: 6A fókuszterület: a diverzifikálásnak, kisvállalkozások alapításának és fejlesztésének, valamint a munkahelyteremtésnek a megkönnyítése;
- Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap: 6B fókuszterület: a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben;

6. A jogosultak köre:

- védjegyes termékkel rendelkező helyi vállalkozás
vagy
- védjeggyel nem rendelkező, de a fejlesztés eredményeként annak megszerzését vállaló helyi vállalkozó

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- a kedvezményezett a projekt teljes költségnek 50%-át önrészként biztosítja
- a projekt költségvetése a költséghatékonyság elveit tükrözi
- a védjegyes termékkel nem rendelkező pályázó vállalja, hogy a fejlesztés eredményeként azt megszerzi, és legalább a fenntartási időszak végéig megtartja
- a Szatmár védjegy mintaboltjával való együttműködés
- a termék előállításához felhasznált alapanyagok legalább 80%-a helyi termék

8. Tervezett forrás:

- az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 359.700.000 Ft
- a támogatás aránya: 60%
- a projektméret korlátai: minimum 20.000.000 Ft, maximum 60.000.000 Ft

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma:

10. Kimeneti indikátorok:

- - A támogatott projektek száma: 15 db
- - A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva: 15 mikro- vagy kisvállalkozás

1. **Az intézkedés megnevezése: 13. Szatmár mintabolt kialakítása valamely megyeszékhely belvárosában**

2. Specifikus cél:

Az intézkedés a 3., 4. számú specifikus célokhoz illeszkedik.

A mintaboltban elsősorban a szatmári térség termékei kerülnek árusításra, megismertetve ezzel az akcióterületen készülő, a térségre jellemző termékeket.

Az intézkedés a helyi gazdaság fejlesztését szolgálja.

3. Indoklás, alátámasztás:

Olyan vállalkozás támogatása a cél, amely kialakít és működtet egy olyan mintaboltot, amely elsősorban Szatmár védjeggyel rendelkező termékeket árusít. Így a védjeggyel rendelkező termékek szélesebb körben is ismertté válnak.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

- ingatlanvásárlás/ bérleti díj (legfeljebb 10 %)
- tevékenységhez kapcsolódó ingatlan felújításának költsége
- tevékenységhez kapcsolódó eszközbeszerzés
- engedélyeztetés, szakhatósági eljárások díja
- jogi szolgáltatás költségei

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

- Vidékfejlesztési Program: M03 - A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszerei (16. cikk)

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program: 1. Kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása
- Vidékfejlesztési Program: M06 - A mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztése (19. cikk)
- Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap: 3A fókuszterület: az elsődleges termelők versenyképességének javítása, mégpedig azáltal, hogy megfelelőbb módon integrálják őket az agrár-élelmiszeripari láncba a minőségrendszerek révén, a mezőgazdasági termékek értékének növelése, valamint a helyi piacokon, a rövid ellátási láncokban, továbbá a termelői csoportokban és szervezetekben és a szakmaközi szervezetekben folytatott promóció;

6. A jogosultak köre:

- vállalkozás

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- A mintabolt termékkínálatának legalább 80%-a Szatmár védjeggyel rendelkezik, illetve az akcióterületről származó áru.

8. Tervezett forrás:

- az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 10.000.000 Ft
- a támogatás aránya: 50%
- a projektméret korlátai: minimum 10.000.000 Ft- maximum 20.000.000 Ft

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma:

10. Kimeneti indikátorok:

- A támogatott projektek száma (db): 1
- A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (db): 1 vállalkozás

8.2 Együttműködések

1. Az együttműködések tervezett tématerületei:

A stratégiában olyan specifikus célok is meghatározásra kerülnek, amelyek nemcsak helyi szintű, de térségi szintű fejlesztéseket is elősegítenek. A térségek közötti együttműködés turizmusfejlesztés területén működőképes.

2. Specifikus cél:

Az együttműködések lehetőséget biztosítanak a nagyobb térségekre épülő programok megvalósítására. Célja a turisztikai adottságok megismertetése a potenciális célcsoportokkal, a környezeti értékek megőrzése és bemutatása keretében.

3. Indoklás, alátámasztás

A Bejárható Magyarország Program nagyszerű lehetőséget ad az ország természeti és kulturális attrakcióinak a megismerésére. Lehetőséget biztosít a belföldi turizmus élénkítésére, a honismeret, hazaszeretet erősítésére, nagy hangsúlyt helyez az egészségmegőrzésre és a környezettudatos szemlélet kialakítására is. A program 5 területen keresztül kívánja elérni a turistákat: természetjárás, a kerékpárturizmus, a vitorlázás, a túra kajak-kenuzás és a lovas turizmus. Az akcióterület megfelelő kínálattal rendelkezik természetjárás, kerékpározás, kajak-kenuzás, lovaglás területén is. A BMP elősegíti a piacképes turisztikai kínálat megismertetését a célközönséggel.

További együttműködések:

8.3. A stratégia megvalósulásának szervezeti és eljárási keretei

A Szatmár Leader Közhasznú Egyesület 2015 decemberétől új helyszínen, Fehérgyarmaton várja az érdeklődőket a munkaszervezet irodájában.

A Szatmár Leader HACS elsődleges feladata az Európai Uniós és hazai támogatású vidékfejlesztési programok (HVS-be foglalt) végrehajtásához kapcsolódó tevékenységek és feladatok megszervezése, ellátása. Megalakulása után a közösség helyet kapott az európai és hazai helyi vidékfejlesztési akciócsoportok között. Akkreditált közreműködőként részt vesz a LEADER program, valamint delegált feladatellátás keretében az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program III. tengelyének nem horizontális intézkedései végrehajtásában. E feladatai során – az ÚMVP Irányító Hatósággal és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatallal együttműködve – támogatások eljuttatását végzi alulról jövő helyi kezdeményezésekhez.

A munkaszervezet egyéb feladatai közé tartozik a pályázatfigyelés, az Egyesületet érintő pályázatok kidolgozása, benyújtása, megvalósítása.

A helyi fejlesztési lehetőségekhez kapcsolódó külső-belső források feltárása érdekében folyamatos kapcsolattartás a regionális- és megyei területfejlesztési hivatalokkal, a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat szakembereivel, a Kormányhivatalokkal, a Kamarákkal és a járás képviselőivel, a térségi és foglalkoztatási, valamint vidékfejlesztési idegenforgalmi szervezetekkel, intézményekkel, mikro-társulásokkal, vállalkozókkal, civil szervezetekkel.

A munkaszervezet önálló jogi személyiséggel nem rendelkezik, elsődlegesen a stratégia végrehajtásához kapcsolódó feladatok elvégzésére, továbbá az egyesület ügyeinek és más vidékfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek ellátására jött létre.

A munkaszervezet operatív feladatait az alábbi szakemberek munkaszerződés alapján történő foglalkoztatásán keresztül látja el: 1 fő munkaszervezet vezető; 1 fő pályázati referens, ügyintéző. A munkaszervezet operatív szervként állandó ügyfélszolgálatot biztosít heti 40 órában (hétfő-csütörtök 7.30-16 óra, péntek 8-13.30 óra). Az ügyfélszolgálati időben személyesen, telefonon és email útján kérhetnek tájékoztatást az ügyfelek a stratégia általános tartalmáról, az intézkedésekhez kapcsolt támogatási lehetőségekről és a konkrét pályázati feltételekről.

Az ügyfélszolgálat mellett az egyesület honlapja (www.szatmarleader.hu), valamint az önálló közösségi oldala <https://www.facebook.com/szatmarleader/?fref=ts> biztosít folyamatos tájékozási lehetőséget. A honlapon az aktuális hírek mellett megtalálhatóak a pályázati lehetőségek, a helyi fejlesztési stratégiához kapcsolódó rendezvényekről.

A projektgenerálási, szaktanácsadási feladatokat a munkaszervezet látja el.

Az egyesület tevékenységeiben biztosítottak a LEADER-szerű működés feltételei:

- terület alapú, multi-szektorális, integrált stratégiák alkalmazása, amelyek célja a helyi gazdasági potenciál egészének hasznosítása,
- alulról jövő kezdeményezések felkarolása,
- a helyi lakosság aktivizálása, bevonása a fejlesztési folyamatokba,
- kapcsolatteremtés, élő kapcsolatrendszer és együttműködés kialakítása a vidéki térségek között a megszerzett tudás és tapasztalatok közös hasznosítása végett,
- az innováció növelése,
- a helyi partnerség erősítése.

Az egyesületnek jelenleg 53 (önkormányzat) tagja van (50 a fehérgyarmati járáshoz tartozik, 3 település pedig a mátészalkai járáshoz.), az elnökséget 7 fő alkotja. Az egyesület elnöki posztját önkormányzati szektor adja (dr. Péter Csaba, Fehérgyarmat Város polgármestere).

Térségünkben a HFS készítése során a stratégiai tervező csoport (12 fő) támaszkodott az érintett települések és érdekcsoportok (vállalkozások, civil szféra) igényeire, javaslataira, valamint felhasználta a rendelkezésre álló fejlesztési koncepciókat, elemzőanyagokat. A program pozitívan fog hozzájárulni ahhoz, hogy több területen a fejlődés elinduljon (vállalkozás- és turizmus fejlesztése, térségi és azon túli partnerségi kapcsolatok fejlesztése, hagyományőrzés).

8.4. Kommunikációs terv

Az egyesület nagy figyelmet fordít a kommunikációs tevékenységére mind a stratégia elkészítése, mind annak megvalósítása során. A tervezés során bevonásra kerültek az önkormányzat, a civil szervezet, valamint a helyi vállalkozások képviselői is, hiszen ők a pályázati felhívások célcsoportjai. A tervezés során fórumokat, egyesületi üléseket tartottak, hogy az információk minél szélesebb körben eljussanak az érintettekhez. Ez hozzájárult a térség igényeihez igazodó stratégia elkészítéséhez, valamint a pályázati források hatékony elosztásához, felhasználásához. A megvalósítás során szintén szükséges tájékoztatókat tartani, hogy a pályázati lehetőségekről, a felhívásokról információt szerezhessenek az érintettek.

A nyilvánosság biztosítása érdekében alkalmazott kommunikációs eszközök:

- Fórum

A lakosság szóbeli tájékoztatása, információcsere, a tapasztalatok, esetleges kérdések megtárgyalása.

Ütemezés: a stratégia megvalósítása alatt 1-2 havonta

- Honlap

Az egyesület saját honlapján keresztül biztosított a széleskörű elérhetőség, az információk átadását meggyorsítja és megkönnyíti.

Ütemezés: folyamatos

- Közösségi média

Ütemezés: folyamatos

- Személyes kapcsolattartás

A munkaszervet irodája ügyfélfogadási időben, előzetes egyeztetést követően ettől eltérő időpontban is biztosítja a személyes konzultáció lehetőségét.

Az iroda felkészült a felhívások megjelenését követő, valamint a megvalósítás alatt lévő nagyobb ügyfélforgalomra.

Ütemezés: ügyfélfogadási időben folyamatos

- Elektronikus levelezés

Az e-mail alkalmazása által az információk gyorsan és közvetlenül jutnak el a stratégia tervezésében, megvalósításában résztvevők, valamint az érdeklődők számára.

8.5. Monitoring és értékelési terv

A 8.5 fejezetet a végleges HFS benyújtásához szükséges kidolgozni.

9. Indikatív pénzügyi terv

A 9. fejezetet a végleges HFS benyújtásához szükséges kidolgozni./